Poštnina plačana v gotovini

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Številka 22
Leto VII

Posamezna številka po 2 Din

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/I. Rokopisi se ne vračajo. Poštni predal štev. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani štev. 15.393.

Ljubljana, 6. junija 1935

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Za odgovore je priložiti znamko.

MINLJIVOST JE USODA SVETA

Žalostni konec filmskih imenitnikov... — Zahrbtne bolezni, vitka linija in kokain so jih pokopali. — Ljubezen na platnu in v življenju

(B-V) Hollywood, maja

Ni ga kraja na svetu, kjer ne bi ljudje z zavistjo govorili o filmskih igralcih, o njih sreči in bogastvu, ki se zdita nam navadnim smrtnikom neizpolnljiv sen. Saj ima vsak količkaj slaven igralec lastno vilo, kaj vilo, pravcat grad, ne en avtomobil, temveč tri ali štiri, če ne celo več. O, kako lepo se mora goditi tem srečnikom!

Tako vzdihujejo milijoni in milijoni in se sami sebi smilijo, da gre nekaterim ljudem tako dobro na svetu, njim pa ne...

Tako dobro?

Občinstvo sodi filmske junake samo po srečnem koncu tolikih filmskih dram. Pred njegovimi očmi se odvijajo prizori razkošnega življenja, da jih na koncu krona čarobna beseda: happy end. Takrat, ko se ljubezenski par ves srečen prižme drug k drugemu, ko se vroče strnejo njune ustne in se zasliši iz mikrofona zvočnega filma stari, pa vendar večno mladi šepečoči ljubezenski izliv:

»I love you...«

»Je t'aime...«

»Ljubim te...«

Takšen je konec filmov. Skoraj vseh filmov. Toda v pravem življenju filmskih igralcev le prepogosto ni te čarobne besedice »happy-end«. Vzlic vilam in gradovom, vzlic milijonskim zaslužkom.

Oglejmo si malo ta dolgi seznam filmskih umetnikov, ki jih danes ni več, a so nekoč bili ljubljenci vsega sveta. Kam jih je zagnal vihar življenja? Kakšna usoda jih je dohitela, kako so sklenili svoje življenje?

Nikakor ne tako srečno, kakor nas vara happy-end...

*

Začnimo to žalostno vrsto z Dorito Weixlerjevo, slavno filmsko primadono predvojne dobe, junakinjo tolikih ljubkih dogodivščin; umrla je v drugem letu vojne za neozdravljivo boleznijo.

Za njo pride druga veličina, morda najbolj blesteča postava, kar jih je do današnjega dne rodil film: Wandemar Psylander. Tisti bralci, ki so že med vojno hodili v kino, se ga gotovo še spomnijo, saj je bil najslavnejša zvezda takratnega filma, lepotec, ki so vsa ženska srca gorela zanj. Po rodu je bil Danec. Nekega dne so ga našli mrtvega v nekem kjöbenhavenskem hotelu. Zadela ga je kap v najlepši moški dobi. Toda takrat so si tudi šepetali, da je šel prostovoljno v smrt...

23. avgusta 1926. Kakor bi bilo bombo razneslo, je udarila novica: Umrl je Rodoflo Valentino, Psilander povojnega filma, ljubimec vseh ljubimcev. O njem smemo reči, da je postal žrtev svojega poklica, ker vzlic bolezni (imel je vnetje slepiča) ni hotel pustiti filmanja. Ko so ga prepeljali v sanatorij, je bilo pa že prepozno...

Za vnetjem slepiča je umrl tudi drugi priljubljeni igralec ameriškega filma: Lon Chaney, a Louis Wolheim, igralec, ki so ga hoteli napraviti za Chaneyevega naslednika, je moral v smrt, ker je hotel shujšati. Bil je nenavadno grd človek, toda shujšati ni mislil iz ničemurnosti, temveč zato, ker je njegova filmska vloga tako zahtevala.

Nekaj let je tega, kar je film izgubil v posebno tragičnih okoliščinah znamenito igralko Lyo de Putti, i v Berlinu i v Hollywoodu zelo priljubljeno madžarsko zvezdo. Obirala je piščanca, pri tem se ji je pa zatekniła koščica v grlu in jo ranila do krvi. Hoteli so jo rešiti z drzno operacijo, pa se jim ni posrečilo; umrla je za zastrupljenjem krvi.

Nesrečno je umrl tudi Milton Sills, znameniti ameriški igralec karakternih vlog. Neke noči se je vrnil domov iz ateljeja, drugo jutro so ga pa našli mrtvega v sobi. Zadela ga je kap.

*

Žalostna je tudi lista igralcev, ki so sami šli v smrt. Leta 1924. je zbudil veliko pozornost samomor Eve May, komaj dvajsetletne hčerke takrat zelo priljubljene filmske zvezde Mie May in režiserja Joeja Maya; ustrelila se je na Dunaju. Revolver ji je potisnila v roko nesrečna ljubezen.

Tudi slavni francoski komik Max Linder si je sam vzel življenje. Elegantni Max, junak tolikih filmskih burk, je bil v zasebnem življenju zelo občutljiv in živčen mož; ko se je poročil, je bil na svojo ženo vprav bolestno ljubosumen. Oktobra 1925 je napravil konec svojemu neznosnemu življenju: v nekem pariškem hotelu je ustrelil najprej svojo mlado ženo, nato pa še sebe.

Samomor je storil tudi Mauritz Stiller, nekoč slavni filmski režiser. Po rodu je bil Šved, torej rojak Grete Garbo. A le malo ljudi ve, da je bil tudi — njen mož. Napravil je film »Gösta Berling« in z njim proslavil i sebe i Greto. Poklicali so ga v Ameriko, toda pogodbo je podpisal le pod pogojem, da pojde z njim tudi mlada Greta Garbo. Ameriška filmska družba je na to pristala, ne da bi le slutila, kaj je pridobila s takrat še malo znano igralko.

Greta Garbo je postala najslavnejša ameriška zvezda, toda Stiller jo je izgubil. Veliki režiser je postal melanholičen in minilo ga je vse veselje do dela. Lepega dne je dal Ameriki slovo in se odpravil nazaj na Švedsko... umirat. Podrobnosti o njegovi smrti niso znane; švedski časniki so svoje čase pisali, da se je zastrupil.

Pred dvema letoma si je tudi igralka Truus van Aalten sama vzela življenje.

Mnogo žrtev so terjale tudi avtomobilske nesreče. Leta 1918 se je ubila pri neki avtomobilski nesreči Suzana Grandaisova, morda najbolj priljubljena francoska filmska igralka. Zadnja leta so pa v podobnih okoliščinah umrli: v Ameriki Eimar Hanson, nadarjeni švedski filmski igralec, in nemški režiser F. W. Murnau, eden najgenialnejših filmskih umetnikov vseh časov, v Berlinu Werner Pittschau in v Italiji Bartelomo, bolj znan pod umetniškim imenom Maciste.

*

Med nekdaj slavnimi filmskimi zvezdami sta umrla obubožana Mabel Normand, Chaplinova soigralka v njegovih prav prvih filmih, in Larry Semon, komik, ki je bil znan pod

Rodolfo Valentino,
še danes nepozabni filmski ljubimec

imenom Zigoto. Poprej bogata in slavljena igralca sta umrla pozabljena in siromašna v bolnišnici v Losangelesu.

*

Posebno usmiljenja vredni so igralci, ki so tako rekoč dvakrat umrli. Pred svojo pravo smrtjo so doživeli drugo, še hujšo: prišli so ob pamet. Tako se je velikemu francoskemu umetniku Severinu Marsu, nepozabnemu junaku iz filmov »J'accuse«, »Deseta simfonija« in »Umirajoči orel«, med filmanjem »Kolesa« nenadoma zmešalo in je nekaj mesecev nato umrl.

Živčni zlom je zadel lepo ameriško filmsko zvezdo Barbaro La Marr; tudi ona je kmalu nato umrla. Bila je zelo podobna Greti Garbo.

Morfij in kokain sta uničila živce Wallaceu Reidu, predniku Rodolfa Valentina, in ga pognala v smrt. Na podoben način je končala tudi Alma Rubensova, ena izmed najslavnejših ameriških zvezd iz dobe nemega filma. Ko so jo hoteli odvaditi morfija, se je zabodla. Sicer se ni ranila do smrti, toda strup ji je tako razjedel organizem, da je že nekaj mesecev nato nastopila smrt in jo odrešila neznosnega trpljenja.

S popolnoma uničenimi živci je umrl letos v januarju tudi Jack Pickford, brat slavne Maryje; podlegel je v pariški ameriški bolnišnici.

***

Tako smo se v duhu spomnili nekaterih imen, slavnih nekoč in obo-ževanih. Kolikokrat smo jih videli na belem platnu, ko jim je sreča sijala iz oči in so se zaljubljeno objemali:

»I love you...«

»Je t'aime...«

»Ljubim te...«

Happy end! A samo v filmih... življenje gre pa neizprosno čisto drugo pot.

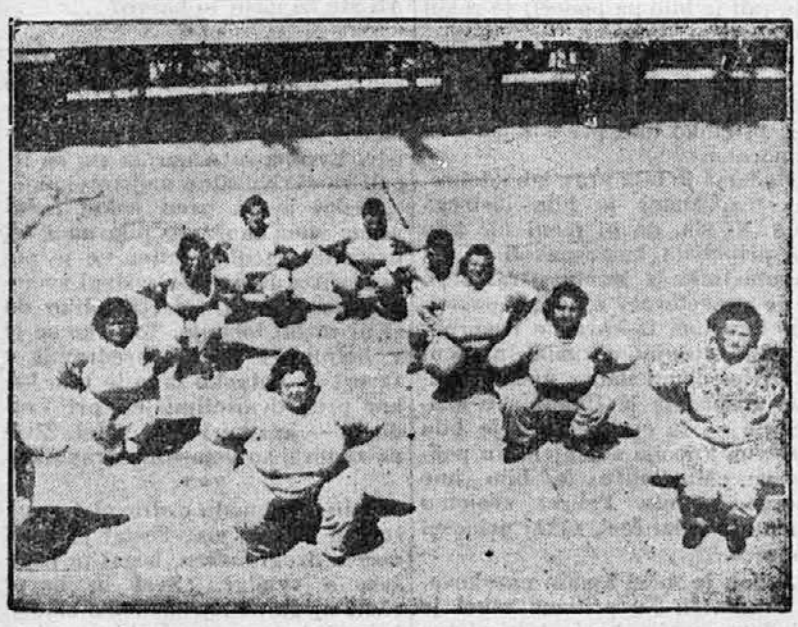

Najdebelejše Američanke v borbi za vitko linijo

Kako velika je v Ameriki želja po telesni lepoti, najbolje kaže gornja slika. Debeluške, kakršne bi se pri nas vdale v svojo »debelo« usodo, v Ameriki ne obupavajo. Te »stokilske Venere« se mučijo dan za dnem v O'Brienovi gimnastični šoli v Filadelfiji, da bi vsaj malo shujšale. Ali kaj prida pomaga, kronika ne pove

Dvoumno

»Moj ubogi mož je umrl kmalu po poroki.«

»Hm, po tem takem ni dolgo trpel.«

Poceni stanovanja na Francoskem

Na Francoskem plačajo tem manj najemnine, čim več otrok premore katera družina

Pariz, maja

Čeprav so na Francoskem že l. 1906, kesneje pa še enkrat, leta 1912, izdelali osnovni zakon za poldržavno organizacijo zidanja hiš z majhnimi stanovanji, so ta zakonski načrt praktično izvedli šele po svetovni vojni.

Današnji dan je na Francoskem tri sto oblastev, ki jim je naloga, da zidajo, ali pa vsaj nadzirajo zidanje stanovanjskih hiš. V vsakem okrožju je poseben urad. Tudi zasebna društva, zlasti združenje vojakov iz svetovne vojne, so se pričela pečati z zidavo hiš.

Javna posojila prejemajo samo državna stavbna podjetja; pravico imajo hkratu, da lahko tudi razlaste zemljišča, ki jih lastniki nočejo prostovoljno odstopiti.

V pariški okolici načeluje uradu za gradbo malih stanovanj André Sllier, strokovnjak, ki ga pozna vsa Francoska. V njegovo področje spada ves mestni in predmestni del francoske prestolnice. Pariška okolica šteje skoraj toliko prebivalcev kakor Pariz sam.

Načrte za zgradbe so seveda po vojni modernizirali po duhu in zahtevi časa; najvažnejše spremembe so uvedli leta 1925. Po angleškem vzorcu so do tistih dob gradili majhne hišice, ker so veljale za najprimernejša prebivališča. Kesneje so seveda iz denarnih razlogov pričeli zidati velike večnadstropne hiše z majhnimi stanovanji.

Take velike stanovanjske hiše so si osvojile vso Francosko, zakaj najemnine v teh hišah so razmeroma zelo nizke. V okrožju Seine, torej v pariški okolici, stane lepo trisobno stanovanje s kuhinjo na leto 3.240 do 6.300 Din, to znese na mesec 275 do 525 Din najemnine. Ta stanovanja so v prvi vrsti namenjena družinam z mnogoštevilnimi otroki. Čim več otrok imajo družine, tem cenejša je zanje najemnina.

Druga vrsta stanovanj so s centralno kurjavo in s prho. Cena za taka stanovanja je na leto približno za 324 Din višja od prejšnjih.

Še ena vrsta stanovanj je. To so nekoliko razkošneje urejena stanovanja s kopalnico in z obširnimi dvorišči ali vrtovi. Cena tem stanovanjem je na leto 5.400 do 7.650 Din.

Za majhne hiše po angleškem načinu, namenjene v prvi vrsti samo eni družini, je najemnina za kakšnih 216 dinarjev na mesec višja. Če ima hiša še pralnico in vrt, ji je določena najemnina od 6.480 do 14.940 Din na leto, a tudi te najemnine so tem nižje, čim več je v družini otrok.

Najemnine v hišah, ki so jih sezidala državna podjetja, so preračunjene tako, da pokrijejo v določeni dobi izdatke za zidavo in popravila. Nobeno državno podjetje ne sme računati več za stanovanja, kajti država daje kredit le s takimi pogoji. *

Prve policajke

V Parizu so pred kratkim dovolili ženskam, da smejo postati redarke. Za Parižane je seveda to še novo, zato brhkim policajkam ne manjka zijal.

Franklin Roosevelt,
predsednik USA, smotreno in pogumno obnavlja zavoženo ameriško gospodarstvo. Zdaj mu je pa vrhovno sodišče skočilo v hrbet: razveljavilo je nekatere njegove ukrepe, češ da so protiustavni.

Najlepši rekord

(A-K) Pariz, maja

Enkrat samkrat na leto časti Francija može, ki so tvegali življenje, da so rešili svoje bližnje utopljenja. Tudi letos jih je počastila. Te dni se je vršila v amfiteatru pariške Sorbonne slavnost, kjer so razdelili junakom kolajne in darila.

Molče, v zadregi menecaje s klobuki so stali tam normandski in bretanjski junaki, možje, ki drugače niso nikoli v zadregi, kadar se velja podati v nevarnost, da rešijo bližnjega smrti. O nevsakdanjih rekordih si imel priliko slišati tam: o starem Courtesu iz Saint-Maloja, ribiču, ki je zadnja tri leta rešil nič manj ko 17 ljudem življenje in trikrat sam skoraj pri tem utonil (dobil je za to legijo časti); o ribiču Gonzacu iz Bresta, ki je neke viharne noči vstal z bolniške postelje in veslal z dvema tovarišema ven na morje, čeprav mu je vročica plala po žilah; zakaj veljalo je rešiti štiri pomorščake, ki so se zakesnili pri vajah na morju in jih je zalotil vihar. Mornarje je sicer rešil, toda on sam je nevarno obolel in je moral pol leta ostati v postelji.

Ali pa sedemnajstletni Paul Verdon iz Hyèresa, ki je sam, brez sleherne pomoči rešil štiriglavo družino zanesljive smrti v valovih. Ko ga je hotel hvaležni oče (bogat pariški industrijec, ki se je mudil na rivieri na počitnicah) nagraditi za njegovo junaštvo, ni bilo rešitelja nikjer več...

Vsakateri teh junakov, ki jih zdaj hvaležna domovina javno slavi, bi mogel pripovedovati pretresljive zgodbe o boju s smrtjo. Pa jih nihče ne pripoveduje. Ti junaki žive na morju in molče. Ne vedo, da bi v Ameriki napravili iz njihovih junaštev in »rekordov« velike senzacije. A ravno to je najlepše pri tem rekordu: da ostane neznan in da mu prizanaša jarka luč ameriške »publicity«, kričave reklame, ki bi ta lepa dejanja samo onečastila — čeprav je ta rekord reševanja življenja dragocenejši od vseh drugih, ki so jih dan za dnem polni ameriški časniki.

(Po »Prager-Tagblattu«)

Če se upnik spremeni v dolžnika

(U-o) Newyork, maja.

Po svetovni vojni so Združene države že nekajkrat zaman terjale svoje nekdanje zaveznice za plačilo vojnega dolga. Zdaj se je pa slika obrnila: srednjeameriška državica Panama zahteva od USA, da izpolni svojo obveznost in ji plača svoj dolg v zlatu, kakor so se njega dni dogovorili. Že dvakrat je namreč Panama vrnila Združenim državam ček na 250.000 dolarjev, češ da sedanji dolarji niso pravi.

»Mi hočemo zlate dolarje, kakor ste svečano obljubili pri najetju posojila!« zahteva uboga Panama.

Toda USA ima gluha ušesa. Če moramo mi zaman terjati evropske države, da nam poravnajo svoj dolg, skomigavajo v Washingtonu, se lahko tudi Panama zadovolji s papirnatimi dolarji! (»Time«)

Veliko veselje

napravite birmancem, če jih pripeljete na

Ljubljanski velesejem

Videli bodo mnogo lepega, koristnega in zabavnega.

Zabavišče:

vrtiljaki, železnica strahov, avtomobilski vlak, hotel „Pri opicah“, strelišče, smrtna stena itd., itd.

Kaj vse mora žurnalist vedeti

(Č-k) Pariz, maja

V časopisu »Je suis partout« (»Povsod sem«) beremo:

Hitlerjeva Nemčija si je zadala med drugimi nalogami tudi to, da »zdresira« časnikarje. Bodoči žurnalisti se bodo morali pripravljati za svoj poklic prav tako kakor srednješolci za maturo; tudi skušnjo bodo morali delati. Ni dolgo tega, kar so napravili za poskušnjo tak izpit. Kandidati so morali odgovoriti na nič manj ko 80 bolj ali manj zasoljenih vprašanj. V informacijo in pouk našim bralcem naj jih nekaj najznačilnejših navedemo:

Kaj je sovjet? (To vprašanje stoji na prvem mestu.)

Kateri čin je višji, državni tajnik ali ministrski ravnatelj?

Kakšna je razlika med poslanikom, pooblaščenim ministrom in konzulom?

Kakšna je razlika med pričo in izvedencem? Med prizivom in revizijo?

Ali je bil Lloyd George član delavske stranke ali konservativne?

Kdaj je umrl Barthou? Edvard VII.? Poslednji car?

Kdo je Colbert? Sir Edward Grey? de Valera? Beaverbrook? Radek? Atatürk? Princ Pavle?

Kakšne vrste tiskarskih strojev poznate? (Našteti je treba najmanj 3!)

Kaj je agencija Stefani?

Kakšna politična smer je zastopana v madžarski vladi?

Kdo se je bojeval v tridesetletni vojni? V krimski vojni?

Kdaj je bilo konec sedemletne vojne?

Kdaj je bilo Napoleonovo kronanje?

Kdaj je bila bitka na Sommi?

*

Ali si morete predstavljati, dragi bralci, da je za obvladanje vse te snovi, iz katere so vzeta gornja vprašanja, treba mnogo, mnogo več nepresstanega študija kakor za marsikatero diplomo, kaj šele za maturo?

Filozof

Mimo oken velikega nemškega misleca Imanuela Kanta so dan za dnem vodili trumo otrok iz sirotišnice na sprehod. Dan za dnem, leto za letom. Zmerom ob isti uri.

»Čudno,« je zamrmral nekega dne modrijan, ko je slučajno pogledal iznad svojih zapiskov skozi okno, »Čudno, da ti otroci nič ne zrasejo!«

Otok hudodelcev

Skalnato zavetišče razbojniške tolpe na morju — Dramatska borba na tujih tleh
Rešitev v poslednjem trenutku

(W-i) Los Angeles, maja

Roy Nelson je pripeljal k nam Freda G. Logana. Mož je sedel tiho za našo mizo in je bil videti nekam zamišljen. Mlad je bil, plavolas in širokopleč. Kadar je obrnil glavo, smo videli globoko brazgotino, stekajočo se za ovratnik. Segel je v prsni žep in pri tem nehote zavihal obklad svojega suknjiča. Tedaj smo uzrli na njegovih prsih kovinski znak, kakršne nosijo skrivni policijski agentje. Takoj smo se spravili nadenj; vsak je hotel izvedeti kakšno pustolovščino. Logan je pa vljudno in odločno odkimal z glavo. Čeprav nam ni hotel ničesar pripovedovati, se je naš pogovor nehote zasukal v to smer. Kesno v noč smo ga vendar preprosili, da nam je povedal svojo zgodbo.

»Moja prošnja za sprejem v službo je ležala že več ko leto dni v Washingtonu, vendar se je zdelo, da je še nihče niti povohal ni. Splošne neugodne gospodarske razmere so vzele tisočim mladim odvetnikom zaslužke, zato so se vsi ti zatekali k jaslim »strica Sama«, da bi jih nakrmil. Pozimi je bilo, in vsi veste, kako hudičevo mraz je v Los-Angelesu. Skoraj vsak dan sem hodil vpraševat na policijo, kaj je z mojo prošnjo. Po pravici vam pa povem, da nisem imel niti najmanjšega upanja. Gret sem se hodil! Kadar ni bilo posebnih hudodelstev, so nadzorniki sedeli v prijetno zakurjeni sobi in kvartali. Prisedel sem. Nekoč so govorili o otoku . . . o otoku El Casto, otoku hudodelcev. Slišal sem že o tem otoku in vedel sem, da leži nekje ob južnem obrežju Kalifornije. Vedel sem tudi, da ni last Združenih držav. Mehičani so se pa prav malo menili zanj. Slišal sem, da je na tem otoku »Half blind Joe« Rollo, gangster iz Detroita, ki je ustrelil nekega stražnika. Tajni policiji je bilo mnogo do tega, da bi točno zvedela, kje se prav za prav skriva ta hudodelec, toda ameriška oblastva niso smela po svojih agentih prav nič poizvedovati na tujem ozemlju.

Rollovo skrivališče

Premišljeval sem o stvari, potlej sem pa odšel k šefu tajne policije. Ponudil sem se, da bom na otoku El-Castu poizvedoval po Rollu. Šef mi je branil in me prav resno opominjal naj ne delam takih neumnosti, kajti nihče se ni še živ vrnil z otoka. Lakota je huda reč, in dejal sem si, da je prav zdaj prilika, da se izkažem in postanem uradnik tajne policije. Dolgo sva se pomenkovala s šefom, no in h koncu mi je dal svoj blagoslov. Obljubil mi je, da bo teden dni po mojem odhodu iz San-Diega poslal policijski motorni čoln k otoku, če bi se do takrat ne vrnil.

Poslovil sem se od svoje matere in se potikal več tednov po sandieškem pristanišču. Natvezil sem ljudem pravljico, da sem v Newyorku nekoga ubil in da me zato zasleduje policija. Lastnik beznice, pri katerem sem stanoval, mi je lepega dne svetoval, da naj izginem, ker je slišal, da poizveduje policija po meni. Dejal mi je, da naj se odpeljem na El-Casto. Prav tega sem pa kajpada ves čas čakal. Neko noč me je njegov čolnar odpeljal na smrdljivem ribiškem čolnu na zapuščeni otok.

Skale in čeri

Drugi dan opoldne se je pred nama sredi Tihega oceana pojavila kamenita celina, same čeri in skale. Pomorščaki so se tega otoka hudo izogibali; takrat sem šele razumel zakaj. Celi dve uri je iskal Mehičan med skalami primernega in varnega pristanišča. Plačal sem mu; tisto sekundo je obrnil svoj čoln in odveslal, kakor da bi mu bil sam vrag za petami.

Štiri cele dni nisem srečal žive duše. Mislil sem že, da me je mehiški friganec odložil kjerkoli, samo na El-Castu ne. Prepričan sem bil, da sem sam, in vendar se nisem mogel otresti občutka, da me nekdo neprestano opazuje in nadzira. Sicer se pa človeku v samoti vse mogoče dozdeva. Na srečo se je bilo na skalah nabralo dovolj deževnice, da sem se je lahko napil po mili volji. Kruha, prepečenca in suhega mesa sem si pa prinesel toliko s seboj, da mi ni bilo treba stradati. Otok sredi Tihega oceana je meril komaj nekaj kvadratnih milj in bi si ga bil ogledal od kraja do konca, če bi ne bilo tako preklemansko vroče.

Pol slepi Joe

Ko sem se petega jutra prebudil, je sedelo okrog mene kakšnih deset mož. Med njimi je bil enooki Joe, mož, ki si mu z obraza bral velemestneža. Hudodelska tolpa iz El-Casta očividno ni mogla več brzdati svoje radovednosti, zato so se bili vsi njeni člani polnoštevilno zbrali okrog mene. Joe je drža! v roki moj samokres; spoznal sem, da so mi v spanju že dodobra otipali obisti. Predrzno sem si ogledoval te čudne tiče in jim pričel pripovedovati na moč čudno pripovedko o umoru v Newyorku, zaradi katerega me išče policija. Ti stari in izkušeni hudodelci so seveda takoj izpregledali mojo izmišljeno pravljico. Dva sta bila celo iz Newyorka in sta dobro vedela, da vse to nič res ni, kar jim pripovedujem. Zdi se mi, da so me imeli za gobezdavega novinca, ki bi rad več veljal: konec je bil ta, da se je Joe Rollo od srca nasmejal moji naivni pripovedki in mi vrnil samokres češ:

»Še potreboval ga boš; kače so na otoku. Osem in štirideset ur imaš časa, da premisliš, kako in kaj. Takrat nam boš moral po pravici povedati, kaj te je prignalo sèm. Naj me hudič vzame, če boš živel samo še eno minuto, ako mi tvoja pripovedka ne bo všeč.«

Jasno je bilo, da sem bil od tiste ure jetnik teh hudodelcev. Pobegniti nisem mogel, zakaj ocean je poln morskih volkov. Moj samokres je bil igračka; kako le bi se mogel meriti s tolikimi izurjenimi strelci. Takrat sem šele razumel, zakaj se vohuni nikoli ne vračajo z El-Casta. Saj bi se še s težkim topovjem komaj dalo razdreti to skalnato gnezdo.

Sedel sem zatopljen v svoje misli in si kar na prstih izračunaval, kaj me čaka. Pričel sem razmišljevati, kaj bi tem prefriganim vragom pripovedoval o svojem umoru, da bi mi verjeli in me sprejeli v svojo bratovščino. Izmislil sem si sto in sto zgodbic, pa se mi nobena ni zdela dovolj verjetna. Še ponoči nisem zatisnil očesa, toliko sem premišljeval. Prav to je bila pa moja sreča; sedmo noč se mi je namreč splazila strupena kača pod jopič, in šele v poslednjem trenutku sem jo zadavil, sicer bi me bila uklala.

Zastopniki mednarodnega podzemlja

Moj poslednji up in nada je bil policijski motorni čoln. Prepričan sem bil, da me šef iz Los Angelesa še ni pozabil. Komaj se je začelo daniti, sem splezal na visoko skalo in gledal na vse strani, ali se ne bi morda kje pojavil obljubljeni čoln. Toda ničesar ni bilo videti. Okoli desete so se kar na lepem zbrali okrog mene razbojniki. Bilo jih je dvakrat toliko kakor pred dvema dnevoma. Same cvetke mednarodnega podzemlja so bile zbrane na široki ploščati skali. Vsi so bili oboroženi s samokresi in puškami in vsi so merili name. Joe me je vprašal, od kod sem, in po kaj sem prišel. Hotel sem pridobiti še nekaj časa, zato sem jim na dolgo in široko pripovedoval najčudnejše zadeve.

Nenadoma se je pa zaslišal rezek žvižg. Kakor bi trenil, so se vsi obrnili tja, od koder je zabrlizgnilo. Mož, ki je stal na visoki skali, je zavpil, da se bliža otoku policijski čoln. Nekateri izmed zbranih hudodelcev so hotelj sprožiti vame, vendar jih je Joe zadržal. Skočil mi je za hrbet in mi zasadil dolg nož v vrat. Čutil sem, kako mi ga je zarinil tja do ramena. Odskočil sem in pričel na slepo streljati. Zadel sem Rolla, vsi ostali so pa splezali po skalah in čereh bog si ga vedi kam.

Ker sem izgubil mnogo krvi, sem čutil, kako se me loteva omedlevica. Čez nekaj časa se mi je zdelo, da slišim korake, in nekaj minut nato sem res videl poleg sebe ameriške mornarje. Ko so me dvignili, sta počila od zgoraj nekje dva strela. Dva nosača sta se ranjena zgrudila na tla. Američani seveda niso smeli streljati, kajti bili smo na mehiških tleh.

Srečno so me prepeljali v Los-Angeles in tam me je obiskal šef tajne policije. Izročil mi je dekret, da me vzamejo v službo, in mi čestital, da sem upihnil Rollu življenje. V poročilu, ki ga je ameriška policija poslala mehiški vladi, se je bralo, da je ameriški državljan Fred G. Logan ustrelil v silobranu razvpitega gangstra Joa Rolla na mehiškem otoku El-Castu.«

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Novodobna mladina

»Glej, glej, Sonja, ali vidiš štorkljo?«

»Kakšno štorkljo! Saj štorkelj sploh ni!«

Roke govore resnico!

Kretnje razodevajo značaj

Napisal Edouard de Rougemont,

profesor za socialne vede na pariški univerzi.

Sleherna kretnja ima svoj psihološki pomen. Vsakdo od nas gestikulira na svoj poseben način. Če koga natančneje opazujemo, bomo videli, da ima nekatere kretnje čisto svojstvene. Razlaganje kretenj je snov, ki se z njo ukvarja posebna panoga vede. Za izhodišče nam služijo gibi lehti. Pri človeku, ki misli samo na materialne reči in ljubi življenske sladkosti, se prično kretnje iz okoliee trebuha. Prsi so izhodišče takih kretenj, ki so v zvezi z višjimi čuvstvi. Ljudje, ki molijo in prosijo milosti, pri vsaki priliki ponavljajo te kretnje.

Veliki jedci, čutni ljudje, osebe, ki uživajo v telesnosti, rade gestikulirajo z rokami pred usti. Le opazujte takega človeka, kadar popisuje dobro kosilo! Finočutni in mehki ljudje spremljajo svoje besede z gibi oči in gornjega dela obraza. Pesniki gestikulirajo takisto na poseben način. Globoki poeti ponazorujejo svoje misli s tem, da polože roko na čelo. Kadar streme čuvstva kvišku, se začne kretnje v višini glave: za primer kip svobode v Newyorku.

Kadar zmaga instinkt, na primer, če človeka obide strah, se začne gesta pri zadnjem delu glave. Samo glejte kvartače! Če jih opazujete pri igri, boste tudi več korakov stran ugenili, kakšna čuvstva jih navdajajo.

Možje dejanja najrajši gestikulirajo z rokami, misleci pa z glavo. Čuvstveni ljudje po navadi zmigavajo z rameni. Francoski pisatelii označujejo skomigavanje kot značilno francosko narodno lastnost.

Sebičneži gestikulirajo proti sebi, nesebičneži proti drugim.

Tudi obseg kretnje je lahko različen. Objestni ljudje delajo kretnje kakor bi plavali, rezervirane osebe pa poznajo le ozko odmerjene kretnje, nezaupljivci takisto. Odvetniki so dostikrat nezaupljivi značaji; zato so tudi njihove kretnje malone nepremične.

Ta kratka opazovanja kažejo, da je kretnja res pravo izrazilo, nekak gibalni jezik, odvisen od tega, kakšnega značaja je kdo in kakšnega duhá.

Vlom h gobavcem

(Ú-o) Brassov, maja

Romunski ropar Ratanoiu in njegovi trije pajdaši si smejo po pravici lastiti vzdevek najdrznejših gangstrov na svetu. Vdrli so namreč v taborišče gobavcev v Tišilestu in si z revolverji v rokah izsilili vstop v upravo taborišča — člani uprave so kajpada sami gobavci — ter izropali blagajno. Več bolnikov se jim je skušalo postaviti po robu, toda razbojniki so jih brutalno odrinili, ne meneč se za to, da imajo opravka z ljudmi, ki bolehajo za najstrašnejšo boleznijo na svetu.

Seveda zdaj bukareška policija vlomilce zasleduje z vročično vnemo, ne toliko zato, da bi jim iztrgala plen in jih kaznovala, kakor da prepreči nalezbo strašne bolezni; zdravniki namreč trde, da so roparji po vsej priliki dobili gobe, če so se jih gobavci le malo doteknili. (»Brassoi Lapok«)

LISTEK „DRUŽINSKEGA TEDNIKA“

Povest o dveh slikarjih

(X-i) Pariz, maja

Časopisna novica: Slikar Jean Julien Lemordant, vojni slepec, je po dvajsetih letih izpregledal. (O tem smo tudi mi poročali v 20. številki.) To ozdravljenje je prečudno iz več ozirov. Pesnik H. Tabarelli ga je popisal, kakor ga je on občutil z umetnikom.

*

Barve niso samo barve. Časih so zvoki, pogosto samo duševne predstave, ali pa tudi zgolj pojmi. Smisel za barve je umstvena reč. Bolje: čuvstvena. Gozd slutimo. Časih bi nebo lahko tako rekoč prijeli z rokami. Cvetke občutiš kakor ženske, ali so ovenele, ali še mlade...

Svet živi v naši duši. V sanjah se nam porajajo predstave, pisane in vesele ali pa žalostne — kakor pač hoče laterna magica naše podzavesti.

Da je to res, nam je živ dokaz slepi slikar iz Pariza.

***

Da, Jean Julien je bil v času, ko je videl, slikar. Že dolgo pred svetovno vojno je naslikal stropno sliko v gledališču neznatnega podeželskega mesteca na Francoskem. Živo si predstavljam, kakšna je bila ta slika. Kopica golih majhnih angelčkov, par pisano oblečenih modric, okrovo rumeni oblaki, nekoliko svetle sinjine in zelo dosti razpoloženja. Sam Bog vedi, ali bi živ krst kdaj kaj slišal o Jeanu Julienu, da ni zašel med mlinska kamna usode, ki melje nepreračunljivo, a prav in pravično.

***

Jean Julien je bil namreč mož junak, ne samo slikar. Ko je udarila svetovna vojna, je šel prostovoljno na fronto in se hrabro boril. Z jekleno čelado na glavi je sedel v strelskem jarku; nič več ni slikal, le streljal je še. Bil je junak in je služil svoji domovini z vsem, kar je imel človeških moči — nič več s čopičem ne z barvami. Bil je res junak, kakor je bil vsakateri na obeh straneh.

Nekega dne — še zmerom je divjala vojna — je pa neka strojnica regljala posebno hudobno in huje kakor kdajkoli bljuvala jeklene izstrelke v ljudi. In zdajci je ubogega junaškega slikarja zadelo. Ne enkrat: trikrat, petkrat, desetkrat! Ubogo preluknjano drobno telesce, ubogi slikar; naš Jean Julien je omahnil v umazano mlako in ni vedel ničesar več.

Ko se je predramil v vojaški bolnici, ko se je pod mehkimi rokami dobrosrčne usmiljenke prebudil v življenje, ni videl nič več. Julien je bil — slep.

***

Tedne in tedne je ležal v vročici; hvala Bogu, vsaj premišljati ni utegnil. Časih je govoril v sanjah, klical je angela, muzo, Madono. Potlej je spet tožil, da sliši samo streljanje okoli sebe, da tega strahotnega hrupa nič več ne prenese, da bi rad zaspal. Samo spal, brez konca samo spal. Usmiljenka ga je pogladila po laseh; Julien je prav tiho zašepetal: Mati...

Ko se je nekoliko opomogel, je začel samo govoriti in govoriti; kaj bi drugega počel, ko nič več ne vidi? Tako je pripovedoval svoji strežnici samo o barvah in o cvetovih, ki bi jih rad naslikal. Poklenil je tako rekoč v nevidno bistvo okoli sebe, objel ga je — in tako je postal resnični umetnik iz same duševne nadloge.

***

Čas beži kakor vihar čez koledar in leta lete še hitreje od lastovic. Svetovne vojne je konec. Julien je živel nekje v pariškem podstrešju skupaj s svojim psom in staro ženico, ki je hodila vsak mesec po invalidnino in jo zvesto in skrbno razdelila na troje.

Nekega popoldne, nekega dopoldne (ali je bilo pa ponoči) je rekel Julien svoji skrbnici:

»Nekoga bi potreboval, nekoga, ki zna slikati. Pojdite in najdite mi takšnega človeka. Če je hudo revež, bi lahko tudi pri nas jedel in stanoval.«

Madame je bila prav tako dobrega srca, kakor je bila bistrega uma. Ni šla, da bi meni nič tebi nič pripeljala kateregakoli lačnega umetnika z Montmartra, nego se je posvetovala z nekim pametnim agentom iz kavarne nasproti, ki ga je slučajno poznala. In agent je prišel drugi dan z nekim mladim gospodom iz Umetniške akademije — in čez pol ure je bila duševna kupčija sklenjena in podpisana. Mladeniču je bilo ime Pierre, agentu Felice; svojemu imenu je delal čast, zakaj prinesel je srečo.

Julien je začel kmalu narekovati v barvah. Na primer: rekel je mlademu možu, ko je bilo platno pripravljeno in čopič in paleta:

»Danes smo na morju. Tako čudna modrina je to. Ne tako ultramarinska, kakor vi mislite, bolj zasanjana barva, čarobnejša, tako mehko večerna... razumete? Na levi jarko bela hišica. Jarko bela — slišite? Potem rumeno jadro, a res rumeno, solnčno rumeno. mala ladjica mora biti kakor rjavo lesena tobačnica, če pade v vodo... Ali ste že našli to barvo? . . .«

***

Tako sta Julien in njegov manažer obogatela. Slepi slikar se je bil v najčistejšem pomenu besede naučil slikanja, njegov učenec takisto. Evropa in Amerika sta se trgali za skrivnostne mojstrovine.

Tedaj je pa pred nekaj tedni usoda sama napravila piko na ‚i‘ tej prečudni zgodbi. Julien se je ponesrečil z avtom; po zaslugi svojega brezglavega šoferja toliko da si ni razbil lobanjo. Toda ko se je v bolnišnici vnovič predramil v zavest — natanko tako je bilo kakor pred dvajsetimi leti pri Verdunu — je zdajci spet videl. Živčna zadeva, so pojasnili zdravniki...

***

Julien je kmalu ozdravel, a prejšnji ni bil nič več. Postal je novi, docela drugi Julien, bogat in izkušen, a vendar... Svet in barve okoli njega so mu mahoma skakale v oči kakor sovražniki. In odprlo se mu je spoznanje, da znajo biti barve v temi bohotnejše kakor v luči. Videl je, da mu je resničnost ostala dolžna, kar ji je bil posodil v sanjah . . . H. Tabarelli.

Na ugodna mesečna odplačila!

Puch

novi lahki model z zavoro na prednjo os!

IGN. VOK

LJUBLJANA, TAVČARJEVA 7.

PODRUŽNICE:

Kranj, Novo mesto, Celje: Miklošičeva 2.

Pfaff

šivalni stroji že preko 75 let le kakovost!

Kaj beremo in slišimo drugod

Kratke zgodbe in zanimivosti od vsepovsod

Skrivnost »Maksima Gorkega«

(Ú-t) Pariz, maja

Po sovjetskih poročilih je bil nesrečen slučaj kriv katastrofe sovjetskega veleletala »Maksima Gorkega«; zdaj so se pa pojavili glasovi, ki trde, da je postalo največje letalo sveta žrtev atentata.

Ta ogromni aeroplan, dolg 32 metrov in 63 metrov širok, z osmimi velikimi motorji, je sovjetska vlada namenila za širjenje boljševiške propagande, kadar bi prišlo do vojne. V letalu je bil instaliran mogočen zvočnik, ki bi navduševal množice visoko iz zraka. V krilih je bila spravljena popolna tiskarna za tiskanje letakov in propagandnih brošuric; metali bi jih nad sovražnim ozemljem še mokre, takoj ko bi jih stroji odtiskali.

Kaj je šinilo pilotu Blaginu v glavo, da se je zaletel s svojim enokrovnikom v zračnega orjaka? Živ krst ne ve. Gotovo je le to, in vsi očividci soglasno potrjujejo: Blagin je najprej delal akrobacije okoli »Maksima Gorkega«, potlej se je pa z vso silo zaletel vanj. »Maksim Gorkij« se je skušal ogniti karambolu, toda posrečilo se mu je le napol. Sunek mu je odtrgal krilo in zračni orjak je strmoglavil na zemljo. (»Gringoire«)

Poljubi prepovedani

(Ú-l) Seattle County, maja

Eno izmed najnenavadnejših določb, kar jih je zagledalo beli dan, je izdala te dni uprava ženske kaznilnice v Seattle-Countyju v Severni Ameriki. Po tej določbi je sorodnikom prepovedano po končanih obiskih kaznjenke poljubiti. Zadnje čase so namreč že večkrat ugotovili, da nekdo vtihotapi mamila v jetnišnico. Dolgo so si ljudje belili glavo, kako neki so ta mamila prišla v roke kaznjenk, dokler niso zdaj s tehtno preiskavo ugotovili, da so obiskovalci pri poslovilnem poljubu pritihotapili jetnicam v usta drobne pušice z mamili.

Zdaj bo te metode konec, ali bodo tudi mamila izostala, je pa še vprašanje. Zakaj, kdor hoče, zmerom pota najde.

Praprababica, prababica, babica, mati in hči — vse pod isto streho

(Ú-l) Praga, maja

V neznatnem mestecu Moravskem Novem mestu se je pripetil nevsakdanji dogodek, da je živelo pet rodov pod isto streho. Kočijaževa vdova Marija Hudecova je pred kratkim slavila čila in zdrava svoj 93. rojstni dan. Starka ima šest otrok in je do nedavnega živela skupaj s svojo hčerjo Filipino, vnukinjo Irmo, pravnukinjo Elzo in prapravnukinjo Liziko.

To kaj redko sožitje petih rodov je šele te dni pretrgala smrt njene hčere Filipine.

Impresarijev trik

(Ú-o), London

Znan londonski impresario je vprizoril zelo posrečeno pantomimo z nekim slavnim komikom. Pri vsaki predstavi so se ljudje kar zvijali od smeha, le impresario je malone zehal od dolgega časa. Pri neki posebno smešni točki se je obrnil k svoji sosedi:

»Gledati moram, da tega človeka za stalno vzamem prihodajo sezono.«

»Ali vam ugaja?«

»Seveda!«

»Zakaj se mu pa potem ne smejete?«

»Jaz da se mu smejem?« je vzkliknil impresario. »Bog ne daj! Če bi ta človek prestregel pri meni le najmanjši usmev, bi me pri priči zgrabil, da mu zvišam na teden najmanj za 2000 dinarjev!« (»Sunday Chronicle«)

Na svoj 100. rojstni dan zgorela

(Ú-l) London, maja

Elizabeta Warrensova iz Longrooda na južnem Angleškem je te dni proslavljala svoj 100. rojstni dan. Kakor se za takšno svečanost spodobi, so ji gostje podarili veliko torto, vanjo so pa zasadili sto svečk kot simbol za njenih sto let.

Zvečer so svečke prižgali in potem šli spat. Pozabili so pa prej svečke ugasiti. Nenadoma je ena izmed njih padla na tla in užgala preprogo. Preden je bila ura okoli je bila vsa hiša v plamenih. Gosti so se še o pravem času prebudili in poskakali skozi okna na cesto, le nesrečne starke niso mogli rešiti. Tako je uboga jubilantka na svoj 100. rojstni dan živa zgorela.

»Da bo življenje zanimivejše . . .«

(Z-k) Newyork, maja

Newyorška policija je aretirala nekega pisatelja, Herberta Pitersna po imenu, ker je podteknil več ognjev; ko so ga vprašali, zakaj je požigal, je odgovoril: »Da bo življenje zanimivejše . . .«

Zanj bo najbrže smrt »zanimivejša«, ker je pri teh požarih prišlo več ljudi ob življenje, bo mož po vsej priliki prišel na električni stol.

Svinjska pastirica, ki je imela »svinjo«

(Ú-l) Atene, maja

»Ta ima pa svinjo!« reče preprosto ljudstvo tudi pri nas, če je komu sreča posebno naklonjena. Zakaj ne bi tudi svinjska pastirica imela take »svinje«?

Neka 17letna Grkinja je imela tako srečo. Pasla je na skromnem očetovem posestvu svinje, ondan so jo pa v Atenah na tamkajšnjem lepotnem tekmovanju izvolili za lepotno kraljico.

Prav po golem naključju je morala takrat pastirica v mesto; imela je prodati za očeta par prašičev na trgu. Pri tej priložnosti je slišala nekaj govoriti o lepotnem tekmovanju in meni nič tebi nič se je še ona odpravila tja.

In glej: postala je ne samo kraljica, nego je zraven tega podpisala še pogodbo z neko filmsko družbo, da bo igrala zanjo, za mastne denarje kajpak.

Zdaj pa povejte, ali je dekle imelo »svinjo« ali ne?

Umor po telefonu

(V-l) Newyork, maja.

Ondan so našli mrtvega v Newyorku nekega odvetnika, ki je vodil pravdo proti več veletrgovcem zaradi raznih sleparij. Ležal je zraven telefonskega aparata in krčevito držal slušalko v roki.

Preiskava je dognala, da ga je ubil električni tok. Prave morilce je pa treba iskati med sleparskimi veletrgovci, ki so se hoteli odkrižati neljubega jim advokata; mož je namreč preveč vedel o njihovih mahinacijah. Tisti dan so bili zvezali telefonsko napeljavo z jakim tokom, ki je moža ubil, ko je dvignil slušalko in sklenil tok.

Nepismeni Kitajci

(Ú-o) Amsterdam, maja

Kitajska vlada je objavila študijo o šolstvu v deželi solnca. Iz nje se vidi, da od 436 milijonov ljudi, kolikor jih šteje Kitajska, 200 milijonov ne zna brati ne pisati.

Tolik odstotek nepismenosti je pred vsem posledica velikih težav z učenjem kitajske pisave; gotovo veste, da ima kitajščina več ko 1000 znakov in črk. (»Neues Tagebuch«)

Pierre Laval

je tudi v novi francoski vladi ostal zunanji minister

Radi priznamo

da skrbijo gospodinje za čimbolj raznovrstno hrano, toda marsikatera ne ve, ali pa je celo pozabila, da se dajo prav Jajnine, to so izdelki naše domače tovarne testenin »Pekatete« na najrazličnejše načine pripravljati. Gospodinje ne pozabite zato na »Jajnine«.

Doktorji plesa

(A-K) Newyork, maja.

Ameriška Wesleyanska univerza je ustanovila posebno stolico za pouk plesa. »Plesni učenci« morajo študirati več semestrov teorijo in prakso plesa, potem šele imajo pravico delati skušnjo. Tudi doktorat lahko napravijo iz plesa, če se malo potrudijo.

Izžvižgani pisatelji

(Ú-i) London, maja

Kako zdrav smisel za humor in roganje samemu sebi imajo Angleži, dokazuje to, da so pred kratkim na Angleškem ustanovili klub izžvižganih pisateljev. Obenem nas pa to spominja, da ideja ni nova.

Že leta 1879 so namreč v Parizu ustanovili klub z enakim imenom. Ustvarili so ga trije veliki pisatelji: Rus Ivan Turgenjev in Francoza Emile Zola in Alphonse Daudet. Pozneje sta se jim pridružila še Gustave Flaubert in Edmond Goncourt. Vsa petorica se je lahko ponašala, da so izpolnili glavne pogoje, ki so jih zahtevala pravila od članov. Tako se je n. pr. Turgenjev skliceval na to, da je v svoji domovini doživel tak neuspeh, da ji je ves razočaran obrnil hrbet.

Flaubert je povedal, da so mu izžvižgali njegovega »Kandidata«. Isto usodo je doživela Goncourtova »Henrieta Maréchal«. Daudet se je celo postavljal, da so mu »Arlésienne« izžvižgali, še preden se je dvignil zastor. To so mu namreč zaigrali njegovi sovražniki in nevoščljivci, je dejal.

Zolaju ni bilo niti treba navajati dokaze za neuspehe, saj je ves Pariz vedel, da so vse njegove drame brez izjeme propadle. Zato pa Guya Maupassanta niso marali sprejeti med člane; sicer so bili res tudi njega izžvižgali, a le za neko kratko enodejanko, to je bilo pa po pravilih premalo, da bi ga mogli sprejeti med člane.

Orjaško padalo

(Ú-o) London, maja

Slavni ameriški letalski polkovnik D. Rosca Turner izdeluje nove vrste padalo, tolikšno, da se bo z njim lahko celo letalo spustilo varno na zemljo. Premer tega padala bo meril nič manj ko 28 metrov.

V kratkem mislijo že začeti to padalo preizkušati. Polkovnik se namerava dvigniti z letalom 1700 metrov visoko, nato pa ustaviti motorje in se s padalom spustiti na zemljo.

(»Sunday Express«)

Plemenit zdravnik

(Z-k) Dunaj, maja.

Pred nekaj dnevi je umrl na Dunaju za srčno kapjo 83 letni zdravnik Oskar Bohr. Umrl je v svoji ordinacijski sobi.

Pokojnik je bil že desetletja in desetletja najbolj priljubljen zdravnik v prestolnici. Mož ni imel ljubezni do siromakov in nezavarovancev samo na jeziku temveč tudi v srcu; saj je računal ordinacije samo po 50 grošev (5 Din). Vzlic temu si je napravil denarje; ni čudo, ko je pa imel dostikrat po sto in še več bolnikov na dan. A tega denarja ni zaklepal v blagajno, temveč ga je delil med potrebne bolnike.

Kako so dunajski siromaki ljubili svojega sivolasega dobrotnika, se je pokazalo pred nekaj leti. Takrat se je moral dr. Bohr zagovarjati pred sodniki, češ da je nekemu bolniku zapisal več mamila, kakor bi bil smel. Sodišče ga je pa oprostilo. Na večer razsodbe je okoli 2000 hvaležnih pacientov priredilo svojemu ljubljencu veliko bakljado.

Bela zastava

Dunaj, junija.

V Bludenzu na Predarlskem imajo že tri dni praznik posebne vrste: že tri dni vihra s tamkajšnje kaznilnice bela zastava, znamenje, da že tri dni jetniški pazniki samevajo brez jetnikov.

Ali je čudo potem, da se Bludenčani vesele? Ali je čudo, da so ponosni? Saj so prvič, kar pomnijo, doživeli rekord, in ne najslabše vrste — rekord, ki ga jim niti Dunaj ne more vzeti, da, Dunaj še posebno ne! Naj se pride Dunaj v Bludenz učit, kako se ustvarjajo plemeniti rekordi!

V Bludenzu imajo že tri dni praznik, že tri dni prebivalcev kar ni spoznati. Juhej, že tretji dan ni nihče zaprt!

Srečni Bludenčani! Mi, kar nas je iz velikih mest, ne bomo do smrti nikoli doživeli takega veselega dogodka... *B-I*

Strupeni plin v taksiju

Ameriški gangstri so dobili v svojih španskih tovariših dobre učence. Dokaz je dogodek, ki se je te dni pripetil v Barceloni.

Inkasant neke tvrdke je dvignil v banki 150.000 peset. Spravil je bankovce, lepo zložene v zavojček, v svojo torbo in pogledal na okoli, kje bo zagledal kakšen taksi, da odpelje njega in denar h gospodarju.

Zagledal ga je. Stal je tik vhoda v banko. Inkasant je vstopil in povedal šoferju, kam naj ga pelje.

A glej, ni bil še dobro sedel, ko je začutil, kako se ga loteva omedlevica. Toda imel je še toliko moči, da je odrinil vratca avtomobila in se pognal ven. Obležal je brez zavesti na tleh, avto je pa z divjo naglico pognal.

Policija je dognala, da je šofer član barcelonskega podzemlja in da je imel pri napadu na inkasanta zaveznika. Ta je čakal v banki in prežal na primerno priložnost za plen. Videč, da je inkasant spravil v torbo 150 tisočakov, je pomignil šoferju, ki je na videz malomarno zehal v avtu. Od šoferjevega sedeža je držala cev v notranjost avta; šoferju je bilo treba le rahlo pritisniti na skrit vzvod, in že je po cevi udaril strupen plin in omotil potnika.

Na vso srečo se je pa inkasant še o pravem času domislil in se vrgel iz voza ter tako obvaroval gospodarja velike denarne izgube, sebe pa morda celo smrti.

Hitrost krvnega obtoka

Človeško telo danes skoraj že nima več skrivnosti za znanost. Izračunili so celo že to, koliko časa potrebuje kri, da obteče vse telo.

V zgodnji mladosti, trdi znanost, pride kri že v 14 sekundah enkrat na okoli. Med 6. in 15. letom potrebuje že 17 sekund, pri odraslih ljudeh pa 23.

Ali si znate predstavljati hitrost tega neprestanega vrtinca po žilah? Morda vam bo stvar nazornejša, če jo malo drugače povemo: vsak dan vam kri 4—5000 krat obleti žile od srca nazaj spet k srcu.

Gentleman

(B-I) Monakovo, maja

Bavarskemu kralju Ludoviku I. so povedali, da je lord Stair v vsem Monakovem najbolje vzgojeni gentleman, mož, ki se mu ne more pripetiti niti najnedolžnejši prekršljaj predpisov o lepem vedenju.

»Preizkusil ga bom,« si je dejal kralj in povabil nekega dne lorda na izprehod v svoji kočiji. Ko sta zavila iz gradu proti vozu, je rekel kralj:

»Izvolite, lord!«

Lord Stair je stopil pred kraljem v kočijo.

»Niso lagali, ko so vas hvalili kot popolnega gentlemana,« se je nasmehnil kralj. »Kdo drugi bi se branil in ne bi hotel pred menoj v kočijo. Vi ste pa brez besede storili po kraljevi zapovedi, kakor se spodobi.«

Ne maram...

Madžarski napisal Ernö Szép

Ne maram tistih gospodov, ki mahajo z roko, preden primejo klobuk v pozdrav.

* * *

Ne maram tistih mladih ljudi, ki navale name z neznačajnim pozdravom »Sluga!« (Recite mi »Dober dan, stric!«, ali »Dober dan!« ali pa sploh nič.)

* * *

Tudi tistih kavalirjev ne maram, ki gredo v jasnem nebu z dežnikom zdoma. (V Londonu, gospodje, je stvar druga, zakaj londonsko nebo je skoraj zmerom oblačno.)

* * *

Prav tako ne maram onih gospodov, ki me vprašajo: »Kaj je novega?«

In tudi ne maram tistih dam in gospodov, ki v operi zraven mene požvižgavajo melodijo, da bi mi imponirali.

* * *

Ne maram tistih znancev, ki se izprsujejo in me drezajo s komolci: »Nu, kaj rečeš o moji novi obleki?«

* * *

Tudi tistih gospodov ne maram, ki bi me hoteli s tem razveseliti, da bo čez tri mesece vojna.

* * *

Ne maram tistih deklet, ki nosijo na bluzi leskečoče se kovinaste monograme. Še posameznih črk ne maram, pa čeprav bi bile vezene s svilo. Deklicam se poda tolikšna diskretnost, da bi celo začetnice njihovih imen morale biti za vse druge skrivnost.

* * *

Ne maram tistih pokroviteljev, ki mi pri vsaki priložnosti govore, da preveč kadim.

* * *

In tudi tistih ljubih bližnjih ne maram, ki mi vsi veseli razodenejo: »Glej, glej, plešo dobivaš!«

* * *

Ne maram tistih gospodov, ki pregledajo natakarjev račun.

* * *

In tudi tistih ne, ki preštejejo izmenjani drobiž.

* * *

In še manj tiste, ki se na cesti sklonijo, da pobero bakreni novčič, ki jim je padel na tla.

* * *

Ne maram gentlemanov, ki pozdravijo mene, kadar grem z damo, pri tem pa gledajo njo.

* * *

In ne maram gentlemanov, ki jim med plesom v baru gleda iz žepa večernik.

* * *

In naposled ne maram tistih ljudi (vštevši sebe), ki drugim povedo neprijetne resnice.

Za god in praznik mati dobro ve,
otroci se Dr. OETKER-jevih kolačev veselel

Skrivnostni doživljaji polkovnika Lawrencea

LAWRENCE V BOJU Z RUSKIMI VOHUNI

Mož, ki za usluge domovini ni maral nikakega plačila

Danes začenjamo objavljati vrsto čaka, če pade tem ljudem v roke. Imel velezanimivih pripetljajev iz življenja skrivnostnega angleškega polkovnika Lawrencea, umrlega pred štirinajstimi dnevi. Njegovo življenje je vse prepleteno s skrivnostnim delovanjem in potovanji, tako da celo njegovi predstojniki dostikrat niso vedeli, kje je in kaj počne. Eno je gotovo: Lawrence je bil velik angleški domoljub, saj je vse, kar je počel, delal za svojo domovino Veliko Britanijo, delal tako rekoč zastonj, brez nagrade. Bil je hraber kakor le kdo, nesebičen in plemenit domoljub, ki ga ni bilo strah izpostavljati svoje življenje najhujšim nevarnostim. Tako ni čudo, da si je pridobil ne samo na Angleškem, nego tudi drugod nešteto prijateljev.

Pokojni Lawrence se je najbolj odlikoval v službi angleškega protivohunskega urada, znanega pod imenom »Intelligence Service«; zanj si je pridobil največ zaslug.

I

Že pred vojno je bil Lawrence v službi »Intelligence-Servicea«, angleške protivohunske centrale, ki je imela v boju z neštetimi neprijateljskimi ogleduhi kaj težko nalogo. Le-ti so na vse mogoče načine skušali priti do važnih angleških vojaških in diplomatskih listin, ne boječ se pri tem nikakega hudodelstva, niti umora.

Lawrence takrat še ni nastopal pod svojim pravim imenom. Kakor vsak vohun je moral tudi on imeti celo vrsto krivih imen, da jih je menjal po okoliščinah. Pri dogodkih, ki jih mislimo v teh vrsticah popisati, je Lawrence najpogosteje nastopal kot Charles King; to ime je med Angleži tako vsakdanje kakor n. pr. pri nas Černe ali Novak.

Vodilni možje »Intelligence-Servicea« so se zavedali, da imajo v Charlesu Kingu najsposobnejšega in najspretnejšega protivohuna na vsem Angleškem. Da se ne motijo, jim je Lawrence dokazal z neštetimi uspehi v obupnih bojih z mednarodnimi vohuni in političnimi pustolovci.

Organizacija vohunske in protivohunske službe ne sega šele v dobo svetovne vojne, temveč je bila že zdavnaj prej dobro razvita in se je neprestano izpopolnjevala. Že od pamtiveka so velike države prav tako kakor male skušale priti do vojaških skrivnosti svojih sosedov, saj človek nikdar ne ve, ali se ne bo današnji najboljši prijatelj prelevil že jutri v sovražnika, ali pa narobe.

*

Pričujoči doživljaj Lawrencea se je pripetil 12. aprila 1913. Charles King (Lawrence) se je tega dne mudil v nekem manjšem ruskem garnizijskem mestu in se je pripravljal na vrnitev v svojo domovino.

King je potoval z brzim vlakom, toda ali je bil tako nervozen ali kaj, zdelo se mu je, da mu vlak dosti prepočasi vozi. Kakor da se no bi premaknil z mesta. Lawrence bi hotel, da bi drvel s stokilometrsko hitrostjo proti meji, zakaj v Rusiji so mu bila tla postala že prevroča. Vse dotlej, dokler ne bo ruska meja za njim, ne bo imel miru.

Vedel je, da so agenti proslule carske protivohunske politične policije že izvohali, da se mudi Lawrence na Ruskem, in so ga iskali na vse kriplje. Do obmejne postaje, kjer ga čaka revizija prtljage in potnega lista, je bilo še nekaj ur vožnje. To pa utegne biti naglim in iznajdljivim agentom carske politične policije zadosti, da ga izsledе v vlaku in tako rekoč še v poslednjem trenutku aretirajo.

Že dotlej se je bil Lawrence dostikrat le s težavo izmuznil iz zanke, ki se mu je že stiskala za vratom. Zakaj, preganjalci tujih vohunov na Ruskem niso poznali usmiljenja. Še pred kratkim je imel King v Moskvi priložnost videti, kakšni so agenti »Ohrane« — tako se je namreč imenovala ruska carska politična policija. Nič manj ko šestkrat se je moral seliti iz hotela v hotel, kajti v vseh moskovskih hotelih so bili vsi uslužbenci, počenši pri natakarjih pa do vratarja, zaupniki »Ohrane«.

King je le predobro vedel, kaj ga ni odtrgal od vrat kupeja, pripravljen vsak trenutek na to, da bodo vdrli v kupé zasledovalci. Njegovi živci so bili tako napeti, da se mu je že zdelo, kakor bi videl čepice ruskih orožnikov...

T. E. Lawrence v arabski noši

Tedaj se je pa na steklenih vratih kupeja prikazala drobna bela roka. Značilne so bile črte te roke: King je samo trenutek premišljal in že se je spomnil, čigava je. Bila je roka nekega njegovega mlajšega tovariša iz Londona, agenta P. K., ki je že leta in leta deloval na Ruskem.

Ta roka je začela na steklu dajati skrivnostna znamenja, takšna znamenja, da jih je razumel samo King. Ta znamenja so govorila:

»Pridi takoj na hodnik, važno sporočilo imam zate!«

Charles King je oprezno stopil iz kupeja in tamkaj zagledal nekega mladega moža. Pomignil mu je, da naj gre z njim. Ko sta bila na koncu hodnika, mu je P. K. tiho zašepetal:

»Za petami so ti in aretirati te hočejo... Na obmejni postaji te že čakajo detektivi in orožniki, da te zgrabijo... Toda ne boj se, speljali jih bomo na led. Vse listine, ki jih imaš pri sebi, daj meni. Ná, tule imaš drugi potni list; z njim ti bo lahko priti čez mejo. Maskiraj se na stranišču, da boš podoben fotografiji v potnem listu... Drugo naj te ne skrbi, prijatelj...«

To je bilo vse. Že prihodnji trenutek se je Kingov rešitelj izgubil v drugem vagonu. King je šele pozneje izvedel, komu se ima zahvaliti, da je ušel tako rekoč gotovi smrti. Njegov pravi rešitelj ni bil moški, temveč ena izmed najspretnejših žensk, agentka londonskega »Intelligence-Servicea«, Anita Gooringova po imenu, ki je že več let pred vojno delovala na Ruskem kot angleška vohunka.

Ta Anita je organizirala vso reševalno akcijo; agent P. K. je bil samo eden izmed njenih pomagačev. Njej so bili predstojniki v Londonu že prej naročili, da mora dobro paziti na Kinga, ker je »Intelligence Service« že takrat Lawrencea visoko cenil in se je bal, da ga ne izgubi. Anita Gooringova je s svojimi ljudmi neprestano obdržala Kinga v očeh; kadar mu je grozila nevarnost, je ta energična in bistra ženska vselej o pravem času posegla vmes, da ni njen tovariš padel v roke carski policiji.

Anitini ljudje so bili tudi tisti, ki so sredi proge ustavili vlak, da se je mogel agent P. K. neopazno vtihotapiti nanj in izročiti Kingu novi potni list, obenem pa prevzeti od njega kompromitujoče dokumente. Anita je bila že prej izvohala, da je »Ohrana« brzojavila obmejni postaji, naj Kinga aretirajo. Tako se je moral to pot zahvaliti za življenje samo iznajdljivosti spretne vohunke.

King (Lawrence) je srečno prišel čez mejo, ruske obmejne oblasti se pa niso mogle dovolj načuditi, kako se jim je mogel dragoceni plen še v poslednjem trenutku izmuzniti iz rok.

*

Lawrence je odšel v London in podal svojim predstojnikom obširno poročilo o svojem delovanju na Ruskem in v nekaterih drugih državah. Prepotoval je bil vso prostrano Sibirijo in druge azijske pokrajine in prinesel s seboj ogromen in dragocen material.

Lawrence se je zelo zanimal za svojo rešiteljico in jo je na vsak način hotel spoznati. Anita Gooringova je bila na glasu prave lepotice, a čudno, King je ni nikdar dobil pred oči, čeprav mu je bila tovarišica. Lawrence je spadal med tiste ljudi, ki se dobro zavedajo velikih nevarnosti vohunske službe. Vohun se ne sme zaljubiti, ne sme imeti žene ne otrok ne prijateljev, ker je njegov poklic tak, da se ne sme vezati na nikogar na svetu. A čeprav se ni Lawrence nikdar zaljubil, je vendarle goreče želel, da bi spoznal Anito Gooringovo, že zato, da se ji osebno zahvali, ker mu je v poslednjem trenutku rešila življenje.

King je pozneje še večkrat potoval po Rusiji, pred vojno in pozneje, pa tudi med boljševiško revolucijo — a vselej je neopazno spet zapustil to državo, brez tuje pomoči.

Toda Anite Gooringove ni srečal nikoli. Lepa vohunka se tudi po vojni ni več vrnila v London. Kdo ve, mogoče je tudi njo pogoltnila boljševiška revolucija...

II

Neke decembrske noči je sedel francoski vojaški zdravnik dr. Roger Rouverat v vojaški bolnici blizu fronte. Zunaj je divjal snežni metež in mrzel veter je bril čez strelske jarke. Zdravnik je sedel v družbi treh častnikov in kvartal, da bi mu hitreje minil čas.

Okoli polnoči je bilo, ko so se nepričakovano odprla vrata in je vstopil zdravnikov sluga.

»Gospod doktor,« mu je tiho povedal, »oni rdečelasi podčastnik, ki je danes dopoldne umrl, gotovo še veste... nu, njegovega trupla ni nikjer več. Izginilo je iz mrtvašnice...«

Dr. Rouverat je vrgel kvarte na mizo in planil na noge. Odhitel je s slugo proti mrtvašnici v pritličju bolnišniškega poslopja. Sluga ni lagal: mrtvašnica je bila res prazna. In vendar se je dobro spomnil, da je še pred dvema urama videl mrtvega rdečelasega podčastnika na mizi. Sluga mu je povedal, da so bila vrata mrtvašnice zaklenjena in da nihče ni mogel noter.

Zdravnik je dolgo premišljal in ugibal, kako se je mogla izvršiti ta nepojasnjena tatvina. Rdečelasega podčastnika so bili dopoldne prenesli v bolnišnico. Na glavi je imel zevajočo rano. Službo je opravljal v okolici neke vasi za fronto. Ker je bil v nezavesti, ga niso mogli zaslišati. Čudno je bilo pa na vsak način, kako so tega vojaka ubili za fronto...

In zdaj je njegovo truplo še izginilo na skrivnosten način! Kdo neki ga je mogel ukrasti?

Ko bi bil zdravnik le slutil, kakšna skrivnost obdaja tega rdečelasega podčastnika!... (Se nadaljuje)

»Kraljico floridskih ribičk« so krstili Marjorijo Brookerjevo, lepo mlado letoviščarko v Miamiju v USA. Tako jo imenujejo zato, ker je zmagala pri nekem natečaju in ujela največjo ribo.

Greh v ljubezni

Sličica

»Verjemite mojemu dolgoletnemu izkustvu v ljubezni: najboljše zdravilo je beg, čim dalje, tem bolje... Novi obrazi, nova obzorja bodo počasi zabrisala njeno podobo, pregnala jo bodo kakor nadležno vročico in prav kmalu bo napočil dan, ko se boste sami čudili, da ste mogli toliko trpeti.«

Tako mu je govoril prijatelj, ki se mu je bil zaupal; svetoval mu je, naj odpotuje brez besedice, brez poslednjega pisma nezvesti.

Toda vseh teh šest tednov, kar je begal iz kraja v kraj, iz mesta v mesto, je stala pred njim njena podoba, zvečer preden je legel spat, ponoči v sanjah, brez usmiljenja mu je rezalo v živo rano, da je kar čutil, kako mu kaplja za kapljo odteka srčna kri.

Neke noči je zalotil samega sebe, da je rekel na glas:

»Ne, ne prenesem več... ne morem več... Odpustim ji, vse ji odpustim, samo da je ne izgubim, samo tega ne... Oh, videti jo moram!«

In že je bolečina odnehala, ko se ji je samo v mislih približal.

In tedaj je videl, da je prav tak kakor drugi prevarani ljubimci: rajši kakor da bi prenašali to trpljenje, rajši trpe še tako sramotno ponižanje.

*

Vrnil se je ponoči, iznenada, ne da bi bil kaj pisal.

Ko je stal na zapuščeni, tihi ulici, je osupnil, videč, da pri nezvesti še zmerom gori luč.

»Ljudje so pri njej! In ob tej uri!«

Zamislil se je in obstal. V tem slabotnem in mehkočutnem človeku je takrat vzplamenelo, neko novo, silno in nepremagljivo čuvstvo ga je obšlo. Sveta jeza ga je zgrabila in ga pognala kakor vihar, da je planil proti onečaščenemu svetišču svoje ljubezni.

S tresočo se roko je zavrtel ključ v vratih in se tiho kakor volk na lovu splazil v sobo, da bo laže presenetil in ubil skrunitelja.

A glej: v razsvetljeni sobi en sam obraz, obraz speče nezveste. Osupnil je, obstal za trenutek in potem je stopil bliže. Napel je oči in iskal v somraku, zarisanem od senčnika, obraz onega drugega. Toda vse je bilo mirno, nikjer nikogar. Sama je ležala, in še zmerom je spala.

Še nikoli je ni videl tako ozarjene v globokem snu.

Kakšno priznanje je bral na sproščenih črtah tega spečega obraza, ki ga ni več hinavčila laž! O, kaj drugega kakor ljubezenska naslada ji je bila zarisala te višnjeve kolobarje okoli oči, to gubo izčrpanosti ob pobešenih ustnah, ki je razvezala, napihnila in postarala njeno grešno meso!

Stisnil je pesti in pristopil čisto k postelji. Zvrtelo se mu je v glavi, ko je gledal tako od blizu ta bledi obraz, ki ga je oskrunil objem z drugim. Na odeji je uzrl raztresene popisane liste papirja. Spomnil se je, da mu je nekoč pravila o nekem tajnem dnevniku, ki zapisuje vanj svoje vtise.

Očividno jo je spanec premotil sredi pisanja. Sklonil se je, vzel v roke najbližnji list in bral:

»Vse dni, vse noči ga čakam... Časih se zalotim, da nisem zaklenila vrat, tako sem prepričana, da bo prišel... Kje naj ga dobim, kako naj mu povem, da ga ljubim še bolj, od kar sem mu hotela postati nezvesta?...«

Desetkrat je prebral ta stavek... dvajsetkrat... In potem ga je ponavljal v duhu: »Ljubim ga še bolj, od kar sem mu hotela postati nezvesta...«

Torej ni bila ljubezenska naslada oskrunila tega oboževanega obraza, o, ne naslada — trpljenje in očitki vesti so ga razdejali! »Ljubim ga še bolj, od kar sem mu hotela postati nezvesta...«

Če bi se bila takrat prebudila, bi bila videla njegov obraz ves v solzah. In te solze niso bile solze odpuščanja, ne grenkobe, ne sočutja, ne obupa, in vendar je bilo vse to v njih. (Č-s)

LAWRENCE IN ANGLEŽI

Veliki domoljub v luči angleškega tiska

»...Ta mož je bil najrajši sam zase, in vendar je brezumno užival, kadar je videl, da so ga njegovi uspehi povzdignili v drugih očeh. Vzlic vsej plahosti je bil vprav otroško domišljav. Koprnel je po tem, da bi se odlikoval iznad drugih; a potem se je sam teptal v prah in kazal svojo nadmoč v tem namernem samoponiževanju. Ta človek je bil živa uganka...

A vendar je najvidnejša črta njegovega značaja neizkorenljivo črnogledstvo. ‚Bolje bi bilo,' je rekel dostikrat, ‚da vsega tega ne bi bilo. Saj je vse skup en sam veliki nič.'

To tajenje življenja ga je tudi gnalo v brezdanjo puščavo. Še več; v njem je bila neomejena znosljivost trpljenja; da, bolečine je užival vprav z naslado. Ta človek je znal prenašati najhujše pomanjkanje; po cele dneve je prebil brez hrane in cele noči brez spanja, ko je preganjal sovražnika na grbastem hrbtu kamele.

Bil je drobne, a skladne postave. Njegove oči so bile prodirljive, a otožne; iz njih je sijal odsev njegove velike duše...«

(L. B. Napier, »Manchester Guardian«)

*

V času ko je po zmagi v Arabiji govoril ves svet samo o njegovih čudovitih uspehih in prečudnih doživljajih, je Lawrence iskal samo samote in pozabljenja.

»Človek ne bi smel preživeti kulminacije svojega življenja,« je rekel tiste dni. *(»News Chronicle«)*

O Lawrenceu so radi govorili, da ga srečate zmerom tam, kjer se ga najmanj nadejate. On sam je kazal neko cinično veselje, kadar so pripovedovali nenavadne zgodbe o njem.

Nekega dne ga je srečal v samoti, kamor se je tako rad zatekal, neki znanec. Dejal mu je, da bi moral, sodeč po glasovih, ki so se ravno takrat razširili, muditi z nekim tajnim poslanstvom na Balkanu.

Lawrence ga je sanjavo pogledal s svojimi otroškimi očmi:

»A kako veste, da nisem tam?«

(»Daily Express«, London.)

*

Maršal Foch je Lawrencea zelo cenil kot vojaka. Na mirovni konferenci sta se srečala. Foch je dejal:

»Če se ne motim, bo v Siriji kmalu vojna med mojo domovino in Arabci. Ali boste vi prevzeli poveljstvo nad njihovimi četami?«

»Ne,« je odkimal Lawrence. »Razen če bi vi sami poveljevali francoskim oddelkom. Potem pa z velikim užitkom.«

Foch se je nasmehnil:

»Mladi prijatelj, če mislite, da bom šel zapravljat svojo slavo, pridobljeno na zapadni fronti, in se merit z vami na vaših tleh, se zelo motite.«

(»News Chronicle«, London.)

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Za mal' d'narja dost' muzke!

Plošče - gramofone izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

„ELEKTROTON“
d. z o. z.
pasaža nebotičnika

Znanstveno priznan, zdravniško preizkušen
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Zakon dr. Gasta

Napisal Ralph Urban

Sanjavo je šumelo jezero; zvezde so mežikale na jasnem nebu. Soparno je bilo.

Dr. Gast in jaz sva sedela na terasi njegove vile v Asconi. Že deset let se nisva bila videla, in vendar je bilo najino prijateljstvo tako iskreno, kakor da bi ga bila sklenila včeraj. Na bojnem polju sva si bila nekoč tovariša.

»Srečen človek si, Egon,« sem mu tiho dejal; mislil sem na njegovo lepo ženo, ki je pred nekaj minutami odšla spat.

»Prekrasno mora biti življenje s tako ljubeznivo ženo,« sem nadaljeval, ker mi prijatelj ni odgovoril.

»Prekrasno!« je vzdihnil doktor Gast in počasi izpil vino iz svojega kozarca. Nato se je sklonil k meni in mi siknil v uho.

»Pekel je moje življenje!«

Zbegan sem se zazrl prijatelju v oči. V teh osmih dneh, ki sem jih prijetno preživel v prijateljevi hiši, me je vsega prevzelo prepričanje, da nikjer na svetu ni srečnejše zakonske dvojice kakor sta Gastova. Zaradi tega so me njegove besede vznemirile.

Egon se je molče dvignil in odšel v hišo. Šel sem za njim. Ko sva bila v njegovi delovni sobi, je odprl predal svojega pisalnika in vzel iz njega listič papirja. Sédel mi je nasproti in pričel z utrujenim glasom pripovedovati:

»S Sigrido sva se poročila iz ljubezni. Pred petimi leti, ko sva se vzela, sem bil še siromak; služba mi je donašala bore malo. Pripovedoval sem ti že, da sem kmalu po poroki nepričakovano podedoval precejšnje bogastvo. Kupil sem to vilo, preselil sem se s Sigrido sem, in od takrat živim tu zvečine svojemu znanstvenemu delu. Časih se mi je zdelo, da se žena dolgočasi. Pričel sem jo razvajati: kupil sem ji avto, najel sem služinčad in vabil goste. Toda vse skupaj ni nič zaleglo. Sigrid je postajala čedalje hladnejša.

Dejal sem si: kratka ločitev ne bo odveč. Zato sem ji prigovarjal, da naj odide za nekaj tednov k teti v Berlin. Mojega predloga se je silno razveselila. Odšla je. Iz tednov so zrasli meseci. Poslednje tedne svojega bivanja v Berlinu je izdajala neverjetno mnogo denarja. Nisem ji oponašal izdatkov; saj sem bogat. Čudil sem se pa, kako je mogla toliko porabiti v tako kratkem času. Ti bi mi mogoče svetoval, da naj najamem detektive, ki bi jo opazovali. Tudi sam sem že mislil na to. Takrat sem pa nepričakovano dobil od tete pismo.

Kmalu nato se je Sigrid vrnila. Toda vrnila se je tujka, ne Sigrid. Kakor mesečnica je hodila okrog in vsega se je prestrašila, tudi če jo je kdo nagovoril; mene se je povsod izogibala. Nekega dne, ko se je odpeljala s parnikom v Locarno, je prišel občinski sluga po vprašalno polo; izpolnila jo je bila Sigrid, ker jaz nisem utegnil. Šel sem v njeno sobo, da bi poiskal na pisalniku listino. Tedaj sem slučajno potegnil izpod kupa časnikov in dopisov nedokončano pismo. Nehote sem prebral uvodne besede. Tako čudno mi je postalo pri srcu, da sem moral prečitati vse do konca. In tedaj mi je obup skoraj strl srce.«

Dr. Gast mi je ponudil listič, na katerega je bil prepisal ono usodno pismo:

»Draga prijateljica Elza! Skrivnost mi tako teži srce, tako me peče v duši, da ne bom mogla več dolgo molčati. Samo ti, draga prijateljica iz mladostnih dni, me boš utegnila razumeti. Mislim celó, da ni človeka, ki bi mi mogel pomagati in svetovati; če mi tudi ti ne boš mogla, potem sem izgubljena.

Pred nekaj meseci sem bila v Berlinu, in tam sem srečala svojo usodo. Šla sem po Potsdamski ulici, ko sem nenadoma zagledala pred neko izložbo svojega moža. Pristopila sem k njemu, in ko sem bila že tik njega, sem vzkliknila: Egon, kaj je pa tebe prineslo semkaj? Moški, ki sem ga nagovorila, me je začudeno pogledal, se široko nasmehnil in mi v čisti berlinščini dejal, da se sicer zelo veseli mojega znanstva, vendar pa ni Egon, temveč Ernst Jageman. Nisem mu hotela verjeti; mojemu možu je bil tako podoben kakor jajce jajcu. Prav tako velik je bil. Prav tako postavo je imel. Takšen nos, takšna usta, ušesa, oči, lase, vse, vse je bilo prav tako kakor pri Egonu. Samo majhne brčice je imel. Pokazal mi je izkaznico nekega društva, glasila se je na ime Ernsta Jagemanna, v njej je pa bila nalepljena fotografija. Takrat sem spoznala, da sem srečala samo dvojnika svojega moža. Kesneje sem izprevidela, da je Jagemann pravo nasprotje Egonovo. Nekam sirov in neotesan je bil ta človek. Povabil me je v zakotno krčmo — in šla sem z njim. Morala sem iti. Že prvi trenutek, ko sem z njim govorila, sem bila brez volje. V krčmi je pil žganje. Mnogo ga je popil. Jaz sem plačala zapitek, in ko je videl v moji denarnici več bankovcev, je meni nič tebi nič segel po njih in jih spravil v žep. Doma sem šele pričela premišljevati, v kakšni nevarnosti sem bila. Toda prihodnji dan sem šla točno ob določeni uri na sestanek. Nisem mogla drugače. Ljubim tega človeka; tako divje ga ljubim, da bom morala prej ali slej zapustiti svojega moža. Egona mi je zelo žal, toda ne morem in ne maram več biti poleg njega; preveč ljubim njegovega dvojnika.«

»Svetuj mi, prijatelj,« je grenko dejal dr. Gast.

»Velik kamen poišči, priveži ga ženi za vrat in jo vrzi v jezero tam, kjer je najgloblje. Potlej odpotuj v Berlin, ustreli tekmeca, sam se pa obesi na prvi klin!«

»Da, tehniško bi se to dalo izvesti,« je zamišljeno dejal doktor Gast. »V resnici pa ne gre! Najprej bi moral samega sebe ustreliti, potem bi se pa moral še obesiti.«

»Egon!« sem zavpil, »kaj si mar ob pamet?«

»Ne še popolnoma! Moj dvojnik Ernst Jagemann sem namreč jaz sam! Da, da, Ralph, žalostna je ta zgodba. Že dolgo je temu, ko sem spoznal, da je moja žena nagnjena k nizkotnosti. Toda verjel si tega nisem. Takrat pa, ko sem dobil tetino pismo iz Berlina, sem verjel. Teta mi je namreč pisala, da pogosto opaža, kako spremljajo mojo ženo prav čudni ljudje donov. Napravil sem načrt: hotel sem Sigrido preizkusiti. Počakal sem še dva tedna, da so mi narasli brki. Odpeljal sem se v Berlin in naprosil nekega prijatelja, da mi je dal svojo izkaznico, potem sem pa vanjo nalepil svojo sliko. Dolgo sem zalezoval svojo ženo in je hotel opozoriti nase. Naposled se mi je vendar posrečilo, da me je opazila pred izložbo. Od tiste ure me je varala z menoj samim. Mene ljubi v osebi Jagemanna, doktorja Gasta pa sovraži. Hudo mi je, ko ne morem brez nje — ne morem in če me stane življenje. Zdaj, mislim, razumeš, zakaj je moje življenje pekel?«

Verjel sem mu.

Dve leti kesneje sem čital v nekem časniku zgodbo o skrivnostnem izginotju doktorja Gasta in njegove žene. Najprej je brez sledu izginila ona, nekaj dni kesneje pa še on. Nikoli več se nista vrnila. Ljudje so ugibali vse mogoče, vendar ni nihče mogel dognati pravega. Prav slučajno sem edino jaz tisti, ki lahko dvignem kopreno s te skrivnosti. (W-i')

1100 stolov — poceni!
Fini, solidni stoli iz tovarne upognjenega pohištva
Remec - Co., Kamnik,
od Din 22·— do Din 42·—. Gornja količina se bo razprodala samo v času ljubljan kega velesejma v reklamne svrhe. Oglasite se v prodajalni
Remec-Co., Ljubljana
Kersnikova 7 (poleg Slamiča)

Dogodek v restavraciji

Napisal H. F. Maltby

Pred štirinajstimi dnevi je odprl mister Bartolo Mario restavracijo »Florida«. Kljub slabim časom in pomanjkanju denarja se je v njej trlo ljudi od zgodnjega dopoldneva do kesno v noč. Jedila so bila namreč zelo okusna, cene pa tako nizke, da so privabile vsakogar, kdor je čutil le količkaj lakote v svojem želodcu.

Mister Bartolo je tekal od mize do mize, povpraševal goste po posebnih željah in ves sijal od ljubeznivosti in postrežljivosti. Toda tudi njegova ljubeznivost je bila različna. Imela je različne stopnje in odtenke. Vsakega gosta je ocenjeval ljubeznivi lastnik po tem, kar je pojedel in zapil.

Nekega dne je prišel v njegovo restavracijo majhen lepo oblečen gospod v družbi visoke in lepe dame. Sedla sta za majhno mizo. Komaj ju je opazil mister Mario, je že vedel, da bo obed obilen in pijača izbrana. Navadil se je presojati na oko svoje goste; vedel je, kdo ceni dobro jedačo in pijačo, in na prvi pogled je spoznal stiskače.

Sam je pritekel k njuni mizi in ju s kar najprijaznejšim obrazom vprašal, česa želita. Stregel je sam in jima prinašal same izbrane in drage jedi. Oba, dama in gospod, sta imela prav dober tek in tudi dobro vino sta znala ceniti. Ko sta naročila še liker in črno kavo, se je mistru Mariu kar razlezel obraz. V duhu je računil, koliko bodo vrgla jedila, koliko pijača, koliko slaščice, liker in črna kava. Na obrazu mu je bilo videti, da je z uspehom svojega računanja prav zadovoljen.

Ko je mister Mario tako slučajno šel spet mimo mize malega gospoda in velike dame, mu je gospod pomignil in ga poklical k seb Dejal mu je:

»Čestitati vam moram; vaša kuhinja je izborna.«

»Preveč me hvalite, gospod. Moja želja je le, da vse goste zadovoljim.«

»Tudi s postrežbo sem zadovoljen«, je nadaljeval gost. »Obed je sestavljen z okusom,« mu je pritrdila lepa in elegantna dama.

»Midva jeva po navadi po restavracijah,« je rekel mali gospod mistru Mariu, »in večkrat nameravava priti k vam, če bo jed zmerom tako okusna.«

Sredi stavka se mu je pa spačil obraz, pobledel je in se naslonil ob mizo.

»Kaj je, za božjo voljo?« ga je vprašala vsa v skrbeh lepa spremljevalka.

Toda mož je bil nem. Usta mu je skrivil krč, po vsem životu se je tresel, in kar na lepem je telebnil z glavo na mizo in prevrnil kozarce in krožnike.

»Robert, Robert! Kaj ti je? Ali si bolan?« je vsa obupana zavpila žena.

Mali mož je grgrajoče stokal in ni mogel odgovoriti niti besede.

»Kako naj vam pomagam?« je ves bled vpraševal restavrater.

Lepa sloka dama se je sklonila čez svojega spremljevalca in vpila kakor iz uma:

»Robert, prosim te, govôri! Povej mi, kaj ti je!«

Toda Robert je samo še glasneje ihtel; zdelo se je, da ga tarejo obupne bolečine. Mister Mario si je pulil lase, vsi gostje v restavraciji so postali pozorni. Velika lepa gospa je glasno ihtela. Dame so pritekle k mizi in ponujale nesrečniku dehteče soli, gospodje so uslužno prinašali kozarce z mrzlo vodo.

Ko je bilo razburjenje na višku, je vstal na nasprotni strani velike dvorane elegantno oblečen gospod in se prerinil skozi množico do mize, kjer se je mali gospod očividno boril z življenjem.

»Zdravnik sem,« je energično dejal. »Pustite me k bolniku!«

Vsi so se odmeknili. Zdravnik je z enim samim strokovnjaškim pogledom izpregledal položaj.

»Ali je kaj hudega, gospod doktor?« je jokaje izdavila bolnikova spremljevalka.

»Kako vraga naj to vem; saj ga še preiskal nisem,« jo je neprijazno zavrnil zdravnik.

Obrnil se je k mistru Mariu in ga vprašal:

»Imate primerno sobo, da bi bolnika preiskal?«

»Seveda! Prosim!« je zatrjeval Mario in se potil kakor v najhujši poletni vročini. Klical je: »Antonio, Gaston, John, odnesite gospoda v mojo garderobo!«

»Gospod doktor, povejte mi, ali je kaj resnega!« je hlipala Robertova spremljevalka. »Morate mi povedati, saj sem vendar njegova žena.«

Zdravnik je še za mar ni imel.

Se nadaljuje na 8. strani.

Lepa drža in lepa hoja

Lepota oblike, linije in obraza še ni vse. Ženska, ki hoče biti dovršeno lepa in mikavna, se mora tudi lepo vesti, lepo hoditi in se lepo nositi. Lep kip je zmerom lep, če ga pogledamo s te ali one strani. Lepa ženska je pa živa, se mora gibati in premikati, a prav zaradi tega se mora lepo nositi, da poudari lepoto in skladnost svojega telesa. Ženska, ki hodi kakor raca, stopa kakor vojak, ali poskakuje kakor vrabec, je videti smešna, če ne to, pa vsaj okorna. Čeprav je linija njenega telesa skladna, pokvari s slabo hojo vnanji vtis.

Statistično so dognali, da zna komaj deset odstotkov žensk elegantno hoditi in se lepo in pravilno nositi. Mnogo lepotic, ki so hotele k filmu, so podjetja zavrnila zaradi površne drže in malomarne hoje. Zavrnili so jih kljub temu, da so bile lepe in fotogenične, a to poslednje je za film morda še važnejše od drže in hoje. Sicer nam pa ni treba hoditi v Hollywood po pamet! Ozrimo se samo po naših zabavah in plesih: najbolj oblegane so ona dekleta, ki lepo in ljubko plešejo in se prikupno nosijo. Plesalcem so malo mar elegantne večerne obleke. Moški se ne osmeši rad z lepo in dragoceno oblečeno devico, ki se ziblje ko ladja.

Ženska mora nositi obleko z ljubkostjo. Najboljša šivilja ne more prikriti slabe drže in ne more zategniti obleko tako, da bi se trebuh ne videl. Edinole pravilna drža in lepa hoja podčrtata lepoto obleke.

Že mlade deklice je treba začeti seznanjati z nauki o pravilni in ljubki drži in lepi hoji. V šoli bi morali učitelji navajati otroke, da sede v klopeh vzravnani in s prekrižanimi rokami na hrbtu vse one ure, ko jim ni treba pisati in listati po knjigah. Pri pisanju ne bi smel učitelj nikoli prezreti onih otrok, ki jim visi leva roka ob životu,

namestu da je oprta ob pisalnik; kajti zaradi nepravilne drže se leva rama pobesi.

Vsakdanja gimnastika in plesne vaje vplivajo na skladnost gibov. Baletne vaje razgibajo vse telo; le tako se lahko skladno razvija. Nikjer še ni rečeno, da se dekle pripravlja za baletko, če se uči baleta. Oblike njenega telesa balet izpopolni in ji ugladi gibe.

Pravilna drža je taka: glavo mora nositi ženska visoko, vrat vzravnan, prsa izbočena, trebuh vpotegnjen, noge mora postavljati drugo poleg druge in ne na široko. Glavno je, da ženska ne nagiba ramen preveč naprej; držati se mora čim bolj vzravnano. Ženska, ki krivi hrbtenico, mora nagibati ramena naprej; zaradi tega ima prsni koš povešen, a to je zlasti za želodec škodljivo. Razen tega ne morejo pri taki drži pljuča pravilno dihati. Vidimo torej, da lepa drža ni samo važna za lepoto pojave, temveč tudi za zdravje.

Sleherna dama, ki je sklonjena naprej, nima trdih prs in ne lepe linije dekolteja. Ramena so zaradi te grde drže zaokrožena in kvarijo postavo. Kopalne obleke in večerne plesne toalete so v naših dneh tako krojene, da je hrbet gol, a le malo žensk je, ki ga lahko s ponosom razkazujejo.

Za hojo so važni pred vsem čevlji. Huda napaka je, če si lepa dama misli, da ne sme imeti čevlja številke 38! Pa je že tako, da noče nobena ženska niti tega priznati, da obuva čevlje številke 39, čeprav bi ji morda številka 40 komaj ustrezala. Najboljši so torej po meri napravljeni čevlji. Tak čevelj je udoben in v njem hodi ženska svobodno in ljubko. Noga, ki je stisnjena v majhen čevelj s prav visoko peto, nima lepe in ne prave oblike, še manj je pa hoja njene lastnice lepa in ljubka.

Lepa hoja, lepa drža in ljubki gibi so pa tudi odvisni od živčnega stanja ženske. Nervozne ženske hodijo tako, kakor da bi jim udje ne bili trdno povezani, ali pa tako, kakor da bi jim bil nekje izpadel kakšen vijak. Hodijo prehitro in mahajo z rokami. Tudi gibi takih žensk so po nepotrebnem nagli in vihravi. Ženska, ki hoče biti popolna v drži in hoji, naj tudi vzporedno zdravi in čuva svoje živce. Okolica nas sodi po zunanjosti, zato se moramo vselej in vsekdar potruditi, da bomo hodili in se nosili zmerno in ljubko.

(i Č*)

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
»SLAVIJA« V LJUBLJANI
Gosposka ulica št. 12
Telefon 21-76, 22-76
PODRUŽNICE: BEOGRAD / ZAGREB / SARAJEVO / OSIJEK / NOVI SAD / SPLIT

Izvrsten je Dr. OETKER-ja glas, prodrl je v najmanjšo gorsko vas!

15. nadaljevanje

V naročju sreče
roman

PO FRANCOSČINI PRIREDIL L. A.

Da, tako bo: to izbrano in obilno kosilo ju je spomnilo lepih dni prošlosti! Spomnilo prejšnjega neskrbnega življenja, pojedin in veselic, in v duhu sta videla zbrane za mizo vse znane obraze, ki jih zdaj ni več...

Pri vsakdanjih opravkih, na sprehodih in v razgovorih človek nehote pozabi preteklost, za mizo pa mahoma zagleda pred seboj vse tiste, ki so nekoč bili in katerih stoli stoje zdaj prazni, in nehote se spomni minulih srečnih dni...

Suzana ni našla spanca: neprestano so vstajali pred njo novi vtisi tistega nevsakdanjega dne.

V duhu je zagledala prihod rdeče vedeževalke, njen predrzni in zadirčni nastop; videla je, kako jo je ta strašna starka nesramno merila od nog do glave, in tedaj je nastopil Jean in jo ukrotil z eno samo zapovedovalno besedo...

Kako to, da je imel mladi Rus tolikšen vpliv nanjo?

Čudna vedeževalka! Jeanu je najprej napovedala žalost in gorje, potem pa srečo in bogastvo.

Nehote se je spomnila Molly... V duhu je že videla Jeana, kako se odpravlja v tujino zaradi nesrečne ljubezni... Videla je Molly Burkovo, kako ga tolaži in mu siplje bogastvo pred noge...

Neprijetno jo je izpreletelo, ko je morala ugotoviti, da se napovedbe stare vedeževalke popolnoma skladajo z Mollynimi željami. Torej se bo tej ameriški pritepenki le posrečilo prevzeti ji njenega šoferja?

Že ob sami misli na to jo je obšla slaba volja, tem bolj, ker ji je neki glas rekel, da bo ona igrala neko vlogo pri Jeanovem odhodu...

A takoj je to misel spet zavrgla. Ona naj bi bila mlademu možu v mislih? Ona naj bi bila vzrok njegove nesrečne ljubezni?

Ne! Že sama ta misel se ji je zdela malone svetoskrunstvo.

Navaden šofer! Njen uslužbenec! Mož brez denarja! Tak človek naj bi se predrznil dvigniti oči k njej?...

Suzana Kreugerjeva da bi se morala otepati predrzne ljubezni svojega šoferja?

Ne! Ne! Tako globoko nikoli ne bo padla!

Odganjala je te misli, toda vzlic temu ni mogla pregnati iz spomina občudujočega Jeanovega pogleda, ki ga je uprl vanjo, ko se je prikazala v halji ruske dvorjanke.

Mraz jo je stresel po vsem životu, ko se je spomnila tega njegovega pogleda in kri ji je zaplala po žilah, kakor da bi še zdaj čutila pogled mladega moža, kako prodira skozi zidove njene spalnice.

In tedaj se je Suzana spomnila preroka stare vedeževalke.

Zdaj ko je bila sama, si je morala nehote priznati, da je starka ugenila nekatero črto njenega značaja in prebrala nekatero stran iz knjige njenega življenja.

»Ponos... kri... duh... moj oče... Saj razen mene nihče na svetu tega ne ve!...«

In vendar ji je ta ženska govorila o tem.

»Ali je po tem takem tudi vse drugo zadela?«

Če v ničemer drugem, se je zmotila vsaj zastran njene ljubezni. Zakaj Suzana ni še nikdar ljubila. In potem ta njen mož, ki mu je žena, ne da bi ji on bil mož! In ta bolezen, ki bo kakor smrt! In potem vstajenje od mrtvih!...

Ugibala je in iskala na vse strani, toda priznati si je morala, da ne razume.

Le nekaj jo je navdajalo z neprikritim veseljem: nekdo jo bo ljubil z vsem svojim srcem in njena sreča bo v sreči moža, ki ga bo ljubila.

Neizrekljivo veselje jo je prevzelo v mislih na to ljubezen: vzlic njenemu bogastvu jo bo vendar nekdo ljubil zaradi nje same!

Pred očmi ji je vstala podoba kraljeviča iz devete dežele in zasanjala se je vanjo; tako sladko ji je bilo pri srcu ob misli, da se ji bodo te sanje nekoč izpolnile.

Le ena sama nezmiselna in nedoločna bojazen ji ni dala miru: misel na to, da bi utegnil Jean biti tisti, ki bi bil kako v zvezi s to njeno srečo. Kadarkoli je v duhu zagledala pravljičnega princa, je stopila pred njo podoba njenega šoferja.

Saj je vse skup smešno! Sama sebi ni marala priznati, da se je tolikokrat v mislih ustavila pri mladem Rusu; vselej kadar je na tihem občudovala njegovo moško lepoto, si je nekaj očitala, kakor da bi se bila pregrešila zoper žensko sramežljivost. In kadar jo je razsrdila misel na Molly Burkovo, je hotela sámo sebe prepričati, da jo draži samo to ker ji hoče Američanka odpeljati toli sposobnega šoferja.

In ko tako skoraj vso noč ni mogla priklicati spanca, si je zdajci začela delati očitke: ves dan je prebila v Rusovi družbi, jedla je z njim za isto mizo, cele ure je preživela v krogu njegovih ljudi, kakor bi bila enaka z njim.

Pozabila je, da je hči enega izmed najbogatejših ljudi v državi, tako rekoč princesa iz pravljice v primeri z beraškim šoferjem. In vendar se je ponižala do njega in delila njegovo veselje in zabavo. Najbolj nerazumljivo ji je bilo pa to, da se ji zdi današnji dan ko moreč sen, čeprav ji je prinesel par uric tako neskaljene sreče, kakor jih ni doživela že leta in leta.

Posebno si je očitala, zakaj se je dala — in še kako rada! — pregovoriti, da je oblekla ruski dvorni kostum. Spomnila se je, kako je rekla Jeanu, da ga bo njemu na ljubo pomerila. Že ob misli, da je mogla izustiti kaj takega, bi se bila zdaj najrajši pogreznila v tla od sramu.

Čeprav je bilo tema okoli nje, si je pokrila obraz z rokami, kakor da bi hotela pred samo seboj skriti svojo sramoto. Sama sebi se je zagnusila, da igra sebe nevredno dvojno vlogo; vsa nesrečna, da ne ve, kako naj se reši iz tega labirinta, ki je sama čutila, da se čedalje bolj pogreza vanj, se je spustila v krčevit jok. To jo je tako utrudilo, da jo je naposled vendarle premagal blagodejen spanec in jo zazibal v sen.

Zbudila se je precej pozno, ko je solnce že zdavnaj vzšlo. Njena prva misel je bil včerajšnji izlet, vendar so prvi jarki vtisi, ki ji ponoči niso dali spati, že nekoliko obledeli. A zato ni bila nič manj nezadovoljna s seboj; da kaznuje sámo sebe, ker se je spustila predaleč s šoferjem, je sklenila, da se danes ne odpelje nikamor.

»Marinka!« je poklicala sobarico. »Stopite dol in povejte Jeanu, da bom danes ostala doma in da je prost.«

Tako bo imela vsaj celih štiri in dvajset ur časa, da se pripravi, kako naj nastopi proti šoferju. Spričo včerajšnje domačnosti je vedela, da bi se danes težko kazala preveč nepristopno; do drugega dne se bo pa že marsikaj izpremenilo.

»Da, jutri — jutri bom spet nepristopna, kakor sem bila prej!«

Stopila je k oknu, radovedna, kaj bo storil šofer.

»Ideal«

Kongresni trg 3

kemično čiščenje, barvanje in svetlikanje

Nujna naročila se takoj izvršujejo!

Sobarica je bila mlado, lepo razvito dekle in je rada pokoketirala z moškimi. Svoje naročilo je opravila kar se dá ljubeznivo, meneč, da ji bo lepi Rus privoščil vsaj kak nedolžen vščipljaj.

Toda Jean jo je poslušal resno in mirno, kakor je bila njegova navada. Vzlic temu se pa ni mogel premagati, da ne bi ošinil z očmi okna, za katerim je stala Suzana. Deklica je nehote odstopila za korak, boječ se, da je ne bi uzrlo šoferjevo oko skozi goste čipke zaves.

Videla ga je, kako si je slekel svojo belo bluzo s črnimi našivi in pobral klobuk in rokavice; zakaj šofer je vselej prišel v službo oblečen strogo po predpisih.

Počasi, ko da bi mu bilo žal, se je obrnil in krenil čez dvorišče. Bil je že na ulici, ko se je Suzani zazdelo, da mu zastaja korak; še enkrat je obstal in pogledal proti njenemu oknu.

Kar videlo se je, kako nepričakovano mu je prišla Suzanina odločitev. Še nikoli se mu ni pripetilo kaj takega; vznemirjalo ga je tem bolj, ker mu ni mlada milijonarka prejšnji dan nič govorila o tem, da mu bo danes dala prosto.

A le trenutek je stal tako neodločno; potem se je pa obrnil in odšel.

Oddehnila se je, ko ji je izginil izpred oči. Do poslednjega trenutka se je bala, da je ne bi premagala izkušnjava in ga ne bi poklicala nazaj. Zdaj si je sama sebi čestitala, da je bila tako trdna, toda hkratu jo je obšla puščoba, kakor da bi bilo zanjo zašlo solnce tisti dan.

Le kaj naj zdaj počne? Kako naj ubije čas? O, kako dolgočasno je časih življenje!

Na misel so ji prišle njene prijateljice. Spomnila se je Molly Burkove...

Ne, njene prijateljice si ne bi tako pestile svoje vesti, vzele bi življenje tako, kakršno je, in ne bi nobene cvetke pustile neutrgane ob poti... Prav gotovo jim pa ne bi prišlo niti na um, da bi se tako znesle same nad seboj zaradi takele nedolžne zabavice, kakor si jo je privoščila prejšnji dan. Le ona, Suzana, mora zmerom imeti kaj posebnega. Tako, zdaj stoji njen avto v garaži, šoferja pa ne bo vse do jutri na izpregled.

Nenadoma ji je postalo tako čudno prazno in pusto okoli srca, da bi se bila najrajši zjokala.

Jela je hoditi po sobi sem in tja. A hitro se je naveličala. Nikjer je ni več strpelo. Vzela je v roke obleko, ki si jo je bila pripravila za ta dopoldan. Toda zdela se ji je abotna in neokusna, da jo je malone srdito vrgla na posteljo.

Trudna in neprespana, kakor je bila, se je spustila v naslanjač in si zakopala obraz v dlani. Tako čudna žalost je bila v njenem srcu, da si je ni znala razložiti.

Takrat je zabrnel telefon. Marinke še ni bilo nazaj. Suzana je vstala in malomarno dvignila slušalko.

»Halo!«

Zdajci je pa vztrepetala in vsa kri ji je udarila v obraz.

»Halo! Da, jaz sem... poslušam vas.«

Bila je ko izpremenjena, čeprav si ni bila tega v svesti. Na drugem koncu telefona je spoznala Rusov glas!

Kakor blisk jo je izpreletela misel: ker ni mogel drugače do nje, ji je telefoniral — samo zato!...

A že je Jean resno povzel:

»Prosil bi vas dovoljenja, gospodična, da smem danes podpisati darovalno listino za Johana Barkerja. Vse je že pripravljeno, tudi pristojbine so plačane. Gre le še za podpis. Ali smem izrabiti današnji prosti dan, da uredim to zadevo?«

»Seveda! Kje boste podpisali?«

»Pri notarju.«

»V katerem okraju?«

»V Zidenicah.«

»Kdaj?«

»Popoldne, če vam je prav.«

»Od kod telefonirate?«

»Iz neke kavarne na Wilsonovem trgu.«

»Prav!... Čakajte... Rada bi prebrala te listine, preden jih dokončno podpišemo.«

»Kakor želite, gospodična.«

»Z vami pojdem popoldne. Pridite pome...«

»Halo!... Kam? Ali naj vas čakam s taksijem?«

»Ne, ne z avtom. Čakajte... da: pojdite na kosilo, potem me pa počakajte ob dveh na Vaclavovem trgu, pred spomenikom...«

»Velja... Do svidenja, gospodična!«

»Do svidenja!«

Odložila je slušalko.

»Imenitno! Zdaj vsaj vem, kaj bom danes počela!«

Obraz ji je žarel od veselja. Poskočno je odhitela k frizerki.

»Ta dečko je res čudovit! Da mu je ravno zdaj prišel Johan Barker na um! In da se je spomnil in mi telefoniral! Sijajno! Imenitno!«

A takoj se je spet zresnila. In sama sebi je verjela, ko je zamrmrala:

»Da, gledati moram, da se ta stvar z darilom dobro uredi... Pozneje, ko bo že vse podpisano, bo prepozno. Da, kar dolžna sem že danes popoldne urediti to zadevo, saj sem jo dovolj dolgo zanemarjala!«

XXII

Koj po kosilu se je Suzana vrnila v svojo sobo in se hlastno preoblekla. Ura je kazala še deset minut do dveh, ko je bila že na Vaclavovem trgu. Šla je peš; uživala je, ko so se ljudje občudujoče obračali za njo.

Preden je krenila proti spomeniku, je zavila malo na levo; ni marala, da bi šla čez ves trg, trdno prepričana, da jo Jean že čaka in najbrže gleda, od kod bo prišla.

In res ga je že od daleč zagledala. Toda obračal ji je hrbet, meneč, da bo prišla z nasprotne strani.

Suzana ni marala koj pristopiti k njemu. Ustavila se je nekaj korakov vstran in ga opazovala. Danes ga je prvič videla v promenadni obleki; ni si mogla kaj, da ne bi občudovala njegove elegantne in lepe postave. Oblečen je bil v sivo in na glavi je imel klobuk iste barve. Ovratnica, rokavice in nogavice so bile tako skladno izbrane, da je Suzana nehote osupnila. Kako more imeti navaden šofer toliko okusa? Le kje vraga se je mladi Rus naučil, da se je tako lepo oblačil in da je nastopal tako neprisiljeno?

Vsaki ženski se dobro zdi, če je njen spremljevalec okusno in brezhibno napravljen. Tudi mlada milijonarka ni delala izjeme. Toda na tihem jo je vendarle obhajala zadrega.

Zakaj, Jean se ji je zdel kar preveč lepo oblečen!

Prav tako kakor tisto jutro v parku je zbujal videz, kakor da bi bil človek njene vrste; čutila je, da mladi mož tudi danes ne bo na zunaj izdajal njenega uslužbenca.

Kaj ji pomaga, da si je ravno za danes izbrala najlepšo obleko, kar jih je premogla, izdelano v najdražjem praškem salonu, ko bo pa Jean šel zraven nje kakor pravi kavalir!

Opazila je, kako se pogledi mimo idočih ustavljajo na njem. Preveč lep mož je bil, da bi bil mogel ostati neopažen.

Toda Rus je stal kraj spomenika mirno in nebrižno in se ni menil za tisto, kar se dogaja okoli njega. Le zdaj pa zdaj je pogledal proti ulicam, ki so se stekale na trg; ker ni zagledal, kar je iskal, se je pa spet potopil v svoje misli.

Suzana si je rekla, kako bi bilo, če bi za nekaj časa pustila, da bi jo čakal. Le kako dolgo bi tam stal tako mirno in potrpežljivo?

Začela je že prav resno misliti, da mu bo to zaigrala, tedaj je pa zagledala neko damo, kako je zavila proti mlademu možu. Počasi je šla mimo njega, nekaj korakov dalje se je pa obrnila in spet počasi prihajala po isti poti nazaj.

Suzana je zaslutila, da se ta dama — bila je še dokaj elegantno oblečena in prijetna za oko — očividno pripravlja, da bi mladega moža s kakšno pretvezo ogovorila.

Ne, to pa že ne! Mlada milijonarka je stopila k Rusu.

»Že pet minut vas opazujem, Jean; človek bi mislil, da ste na luni.«

Mladi mož je ob njenem glasu vztrepetal, a že se je odril in se opravičil:

»Oprostite, gospodična — nisem vas videl, kdaj ste prišli.«

»O čem ste pa tako resno razmišljali?«

Bežen blisk se je utrnil v očeh mladega moža in mu jih zastrl.

Paberki tedna

Tobak rešitelj

Francoski raziskovalec, zdravnik Edgar Aulerc de la Rue pravi, da se ljudem, ki kade cigarete, ni treba bati ljudožrcev, češ da podeli tobak človeškemu mesu tak okus, da ga razvajeni kanibali ne preneso. Zato svetuje učenjak vsem belcem, ki potujejo po Južnem morju, naj se iz previdnosti poprej navadijo kajenja.

*

Kratko in jedrnato?

Kemija ima pravico kovati besede po svoji glavi, ne meneč se za blagoglasje ne za slovnico; glavno načelo ji je: kratko pa jedrnato.

Ali drži to tudi za besedne kače, kakor je tale:

Tetramethyldiaminotriphenylcarbinolchlorhydratanhydrid?

V nekemijskem jeziku je to neko zelenkasto barvilo.

*

Vsakih 1000 let

»The Revolt in the Desert« (Vstaja v puščavi, knjiga polkovnika Lawrenca) je dokument sinteze duhá in dejanja, kakršnega srečamo morda enkrat v tisoč letih. (»Literarische Welt«)

*

Napredek

Leta 1818. so vozili med Ameriko in Havrom parniki s 450 tonami. »Normandija« ima 70.000 ton.

Leta 1818. je trajala vožnja s Francoskega v USA 45 dni. Danes dobre 4 dni.

Revmatizem

bolečine v kosteh, išias, zbadanje, nabrekle žile, revmatični glavobol, zobobol itd. zdravi uspešno samo:

„Antirheumin“

Je to dobro domače zdravilo, preizkušeno od najrazličnejših ljudi doma in v tujini. 1 steklenica po 75 gr stane Din 35·— s poštnino Din 40·—, steklenica po 40 gr Din 18·— s poštnino Din 23·—, tri originalne steklenice skupaj Din 105·— franko. Po povzetju pošilja s točnim navodilom vred **Mr. Ante Mrkušić, lekarnar, Mostar, Primorska banovina.**

Oglas. reg. S. Br. 14245 od 11. 8. 1933 g.

„Najboljši Dr. OETKER-ja so preparati“! kdor jih pokusi, trdi vsaki.

ALI SE MORE ZDRAVJE KUPITI?

Ne, moramo si ga ohraniti. Zato negujte Vaše zobe redno z zobno kremo Sargov KALODONT, ki ima v sebi učinkovili dodatek sulforicinoleat dra. Bräunlicha. S tem odpravite polagoma vendar zanesljivo zobni kamen in preprečite, da se naredi drugi.

Kuhinja in dom

Nasveti za gospodinje

Pri izkuhavanju perila je dobro, če narežemo v vodo nekoliko ploščic sveže limone. Perilo postane lepo belo.

*

Bolni in stari ljudje, ki po navadi presede ves dan v naslanjačih, naj si dado pribiti pod noge stola okrogle železne gumbe. Tak stol se da lahko in brez napora premikati in drsati po tleh.

*

Po navadi se spotaknemo na prvi ali pa na poslednji stopnici, kadar gremo v temno klet ali pa na podstrešje. Zato je dobro, če pobarvamo prvo in poslednjo kletno in podstrešno stopnico z apnom; to se vidi tudi ponoči.

*

Oslepele šipe namažemo z oljem, jih taremo z volneno cunjo, k koncu jih pa zličimo s suho debelo cunjo ali pa s pivnikom.

*

Sok od pečenke postane prav okusen in močan, če pečemo v pekači hkratu s pečenko kos krušne skorje, in sicer tako dolgo, da skorja razpade.

*

Kdor si sam beli strop, je po navadi oškropljen od apna ali barve. Temu se da pomagati. Kakšno staro dušo nogometne žoge prerežemo na polovico, napravimo v sredi tako veliko luknjo, da lahko vtaknemo držaj čopiča vanjo, potlej pa zaobrnemo razpolovljeno dušo navzgor. V njej se polove vse kaplje, ki padajo s čopiča.

*

Steklo lahko režemo s škarjami. Verjeli nam najbrže ne boste, toda priporočamo vam vendarle, da poskusite. Steklo in škarje morate držati pod vodo.

*

Muhe ne marajo vonja po paradižnikovih stebelcih. Zato priporočamo gospodinjam, naj postavijo kot »okras« na okno paradižnike v lončkih.

*

Kadar rabimo bencin, ne smemo nikoli pozabiti steklenice sproti zamašiti; bencin sam ni eksploziven, pač pa bencinski hlapi.

*

Topel, kuhan in olupljen krompir ustvarja hud strup, ki mu pravimo solanin. Mnogo ljudi se zastrupi in trpi za težko prebavo, ker uživa postan krompir. Nikoli torej ne kuhajmo več krompirja, kakor ga moremo snesti za obed ali za večerjo. Bolje je, da nam ga zmanjka, kakor pa, da ga zaradi varčevanja shranimo za kesneje in si pokvarimo želodec.

*

Siróve govedine ne smemo nikdar izpirati, če jo hočemo hraniti za drugi dan. Kadar je zelo vroče, moramo meso nasoliti in ga položiti v okisano vodo; šele pred uporabo ga moramo oprati. Dobro je tudi, če konzerviramo sirovo meso na ta način, da ga potopimo v razbeljeno mast.

*

Omak, kislih jedi, smetane itd. ne smemo nikoli hraniti v kovinastih posodah. Utegnejo nastati tako močni strupi, da umore celo človeka.

*

Močnate jedi, potice in slaščice ostanejo dolgo sveže, če jih položimo v zaprto porcelanasto skledo.

*

Madeži od črnila, čeprav so stari, izginejo, če namakamo umazan kos perila ali obleke tako dolgo v mleku, da se le-to skisa. Ko potlej izperemo blago ali platno, ni ne duha ne sluha več o madežu.

Mere pravilno raslih otrok

Novorojenček moškega spola meri po porodu 50 cm, deklica 48 do 49 cm.

V prvem mesecu zraste novorojenček za 4 cm, v drugem za 2 cm, v tretjem za 3 cm, naslednje mesece pa po poldrugi ali dva centimetra. Največ zraste dojenček v prvem, tretjem, šestem, desetem in dvanajstem mesecu. V drugem letu »se podaljša« za deset centimetrov. Od četrtega leta dalje zraste vsako leto za 5 cm. Fantič s petnajstimi leti je torej približno 150 cm visok.

V številkah je rast takšna:

	Normalna višina v cm	
	dečki	deklice
Po porodu	50	48—49
po prvem četrtletju	58	56—57
po drugem četrtletju	62	60—61
po tretjem četrtletju	67·8	65—66
po četrtem četrtletju	70·3	68—69

Priporočljivo je, da si starši na posebni deski ali pa na podbojih vrat sproti zaznamujejo višino svojih otrok. Vsako leto na rojstni dan postavimo bosega otroka ob to desko ali ob podboj, mu položimo knjigo ali ravnilo na teme in potegnemo na deski tam črto, kjer se je vodoravno položeno ravnilo dotika.

Dobro je, da si hkratu z rastjo zapisujemo tudi otrokovo težo.

Mnogo je staršev, ki to že itak delajo, zato jih bo zanimalo, če jim

TVRDKI
TEOKAROVIČ
je dospela pošiljka najnovejšega blaga: kamgarna, freska in burett-svile po znano nizkih cenah.

ponatisnemo razpredelnico o višini otrok; sestavili so jo zdravniki na osnovi več tisoč opazovanj:

	dečki cm	deklice cm
1. leto starosti	70	69
2. leto starosti	81	80
3. leto starosti	86	85
4. leto starosti	92·5	91
5. leto starosti	99	98
6. leto starosti	106	104
7. leto starosti	112	111
8. leto starosti	118·7	117
9. leto starosti	123	122
10. leto starosti	127·3	125
11. leto starosti	131	129
12. leto starosti	136	134
13. leto starosti	141	138
14. leto starosti	147·7	144

Vštric z rastjo se morata razvijati tudi prsni koš in glava. Nikakor torej ni dobro, če otrok raste kakor mlada breza.

Deklice se v pleča, čez prsi in v širino prs ne razvijajo tako hitro kakor fantje, zato se pa širijo dekleta čez boke približno v istem razmerju kakor fantje čez pleča.

Novorojenček meri čez prsi približno 31 cm. Po tretjem letu naj bi meril čez prsi 12 cm več od svoje polovične dolžine, po petem letu za 10 cm več, po desetem letu za 5 cm. Ko je otrok star 15 let, naj bi meril čez prsi polovico toliko kakor v višino. Čez pleča naj merijo otroci:

Novorojenček	13·7 cm
3 letni otrok	23 cm
6 letni otrok	32 cm
14 letni otrok	36 cm

Pri otrocih, ki merijo več, je to samo znak dobrega razvoja.

Novorojenčkova glava meri v obsegu 35 cm pri dečkih, pri deklicah 34 cm. V tretjem letu mora biti prsni obseg večji od obsega glave.

(R-v*)

Koliko krvi izgubi mati pri porodu

Nemški profesor dr. Ahlfeld je ugotovil, da izgube porodnice pri normalnem prvem porodu brez posegov približno 0.45 l krvi, pri nadaljnjih porodih se pa izguba krvi nekoliko poveča. Pri porodih, kjer je treba operativno poseči vmes, je izmeril 0.7 l izgube krvi. Dr. Ahlfeld je ugotovil dalje, da preneso porodnice brez škode izgubo enega litra krvi. Šele če porodnica utrpi 1.5 l krvi, postane bleda, začne zehati, srce ji prične nagajati in večkrat tudi omedli.

Le redkokdaj se zgodi, da izgube porodnice več krvi. Pri 6000 porodih je dognal Ahlfeld 159krat več kakor poldrugi liter izgube krvi. Od teh je izgubilo 23 porodnic več ko 2 l (štiri so umrle), štiri več ko 2.5 l (umrla je samo ena), ena pa več ko 3 l, vendar je ostala živa. Na splošno, meni Ahlfeld, lahko zdrava porodnica izgubi celo 3.5 l krvi brez smrtne nevarnosti. Čudno je, da se vse porodnice kljub veliki izgubi krvi kmalu opomorejo in lahko same hranijo dete pri prsih.

Pripomnimo še to, da ima zdrav človek krvi približno eno trinajstino svoje teže, torej je ima odrasel človek, ki tehta 65—75 kg, približno 5—6 litrov.

GROF MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

90. nadaljevanje

Gospod Villefort ni bil videl svojega očeta že od jutra, ko je umrla Valentina. V hiši si videl same nove obraze; Noirtier je dobil novega komornika, prav tako Villefort, in tudi njegova žena si je morala najeti dve novi spletični.

Čez dva ali tri dni so se imele pričeti porotne obravnave; zato se je Villefort zaprl v svojo sobo in z mrzlično vnemo proučeval akte o procesu zoper Caderoussovega morilca. Afera je zbujala v Parizu veliko pozornost. Dokazi niso bili čisto prepričevalni, ker so temeljili le na par besedah umirajočega kaznjenca; kdo bo mogel priseči, da se ni za njimi skrivala samo želja po maščevanju? Le kraljevski prokurator je bil trdno prepričan, da je Benedetto kriv. Vedel je, da bo njegov boj za obtoženčevo glavo hud in težak, a zato bo potem toliko večje njegovo zmagoslavje; in to je bilo edino, kar je še moglo ogreti njegovo oledenelo srce.

Enkrat edinkrat je bil ves ta čas prišel Villefort gospodu Noirtierju pred oči; to je bilo takrat, ko je Benedetto dobil v drugo Bertucciev obisk — tisti obisk, ko mu je imel intendant izdati očetovo ime. Villefort je takrat šel na vrt, da se malo odpočije od svojega napornega dela.

Ko je tako stopal počasi po vrtu, je zagledal na nekem oknu svojega očeta. Stari Noirtier se je bil dal zapeljati k oknu, da ujame še poslednje žarke zahajajočega solnca. Njegove oči so se srepo nekam upirale; v njih je gorelo tako neizrekljivo sovraštvo, da je kraljevski prokurator nehote krenil tja, kamor so strmele te neizprosne oči. In tedaj je uzrl pod neko lipo svojo ženo; sedela je s knjigo v roki na klopi in brala, le od časa do časa je pogledala iznad knjige po svojem sinu, ki se je žogal v salonu.

Villefort je prebledel; razumel je, kaj hočejo reči starčeve oči.

Zdajci se je pa Noirtierjev pogled odvrnil od mlade žene in se uprl v Villeforta. Kraljevski prokurator je vztrepetal; zlovešči ogenj v starčevih očeh je postal še bolj grozeč. Potlej je pa obrnil pogled kvišku, kakor bi hotel svojega sina opozoriti, da ne pozabi svoje prisege.

»Ne bojte se,« reče votlo Villefort. »Le še en dan potrpite; kar sem rekel, bom tudi izpolnil.«

Noirtierja so te besede pomirile; obrnil je oči drugam.

Villefort si potegne s tresočo roko po čelu in se vrne v svoj kabinet.

Tista noč je bila hladna in mirna; vsi so legli in zaspali, le Villefort je bedel: delal je do petih zjutraj, prebral zapisnik o snočnjih zaslišbah pri preiskovalnem sodniku, primerjal izpovedbe prič in dodelal obtožnico, eno izmed najtehtnejših in najneizprosnejših, kar jih je kdaj sestavil.

Drugi dan se je imela vršiti prva porotna razprava. Villefort je bedé pričakal neprijazno jutro tistega dne. Odprl je okno, da ga je vlažen jutrnji zrak nekoliko osvežil.

»Danes se bo dopolnilo,« je zamrmral pred se. »Danes mora mož z mečem pravice v roki udariti po tistih, ki so grešili.«

Polagoma se je jelo v hiši prebujati življenje. Zaškripala so vrata, gospa Villefortova je pozvonila spletični, otrok se je s krikom in vikom skobacal iz postelje.

Tudi Villefort je pozvonil. Vstopil je njegov novi komornik in prinesel časnike in skodelico čokolade.

»Saj nisem ničesar naročil! Kdo vam je to zapovedal?«

»Milostljiva gospa je dejala, da bo gospod kraljevski prokurator danes gotovo mnogo govoril pri razpravi in da si mora zato nabrati moči.«

In sluga postavi pladenj s skodelico na mizo, vso obloženo s papirji, in odide.

Villefort je za trenutek mračno zastrmel v skodelico, potem jo je pa hlastno pograbil in izpraznil na dušek. Človek bi bil skoraj mislil, da si želi, da bi bil strup v čokoladi; tako bi se vsaj ognil mučni dolžnosti, ki se mu je zdela hujša od smrti.

Toda čokolada ni bila zastrupljena in gospod Villefort je moral na svoje usodno delo.

Ko je napočila ura kosila, gospoda Villeforta ni bilo v obednico. Tedaj potrka pri njem komornik.

»Milostljiva gospa je sporočila, da je pravkar bilo enajst, ob dvanajstih se pa začne razprava.«

»In?« vzklikne Villefort.

»Milostljiva gospa se je pravkar napravila in vpraša, ali bi smela iti z gospodom prokuratorjem, ker bi zelo rada prisostvovala tej razpravi.«

»Ah, zelo rada bi!« ponovi Villefort s strahotnim glasom.

Komornik odstopi za korak nazaj in se prikloni:

»Če pa mislite iti gospod sami, bom milostljivi gospe tako sporočil.«

Villefort dolgo ni odgovoril. Zakopal si je obraz v dlani.

»Recite milostljivi gospe,« povzame naposled, »da bi rad z njo govoril. Naj me počaka v svoji sobi. Potem se pa vrnite, da me boste obrili in oblekli.«

Komornik odide in se že čez nekaj trenutkov spet vrne. Ko je bil z britjem in oblačenjem gotov, pa reče:

»Milostljiva gospa pravi, da vas čaka.«

»Prav. Že grem.«

S temi besedami pograbi akte in klobuk in krene proti stanovanju svoje žene.

Gospa Villefortova je sedela na otomani in nestrpno listala po časnikih in sešitkih, ki jim je njen sinček še prizanesel. Bila je pripravljena za odhod; njen klobuk je ležal zraven nje, in tudi rokavice si je bila že nateknila.

»Ah, ste le prišli!« pozdravi nestrpno svojega moža. »Moj Bog, kako ste bledi! Gotovo ste spet delali vso noč? Zdaj mi pa povejte, ali me mislite vzeti s seboj, ali naj pa grem sama z Edvardom?«

Na vsa ta njena vprašanja je ostal gospod Villefort mrzel in nem ko kip. Potem se pa obrne k svojemu sinčku in mu pravi z ukazovalnim glasom:

»Edvard, pojdi se igrat na vrt, govoriti moram s tvojo materjo.«

Gospa Villefortova nehote vztrepeta pri teh mrzlih besedah in sovražnem nastopu svojega moža. Edvard pogleda mater. Videč, da mu ne misli ponoviti zapovedi gospoda Villeforta, se loti spet dela, ki ga je pravkar opravljal; drobil je namreč glave svojim kositrnim vojakom.

»Ali si slišal?« ponovi Villefort tako trdo, da je otroka kar vrglo pokoncu. »Ven!«

Nevajen takega ravnanja Edvard ves prebledi in brez besede odide. Njegov oče stopi k vratom in jih zaklene za njim.

»O, Bog!« vzklikne preplašeno mlada žena, hoteč brati svojemu možu v dno duše. »Kaj se je pa zgodilo?«

»Kje hranite strup, ki se ga navadno poslužujete?« pravi ostro in brez uvoda kraljevski prokurator.

Gospe Villefortovi je bilo, kakor mora biti škrjancu, kadar zagleda kragulja nad seboj. Hripav zlomljen glas se ji utrga iz prsi in bleda ko smrt zajeclja:

»Gospod, ne razumem vas!«

Hotela je vstati, toda noge so ji odrekle pokorščino.

»Vprašam vas,« povzame Villefort s popolnoma mirnim glasom, »vprašam vas, kje hranite strup, s katerim ste spravili na oni svet mojega tasta, gospoda Sint-Mérana, mojo taščo, Barroisa in mojo hčer Valentino.«

»O, gospod,« zakrope žena in sklene roke, »kakšne reči govorite?«

»Ne izprašujte, temveč odgovorite!«

»Ali naj odgovorim sodniku ali svojemu možu?« zajeclja gospa Villefortova.

»Sodniku!«

Straholen je bil pogled na to ženo, na njen prsteni obraz, na grozo v njenih očeh, na trepetanje vsega njenega života.

»Oh, gospod...« zajeclja. Drugih besed ni bilo iz njenih ust.

»Nočete odgovoriti?« vzklikne strašni izpraševalec. In potem doda z usmevom, ki je bil še strahotnejši od njegovega srda: »Torej niti ne tajite?«

Mlada žena se zgane.

»Saj tudi ne morete tajiti!« zavpije Villefort in iztegne roko proti njej, kakor da bi jo hotel zgrabiti v imenu postave. »Izvršili ste vsa ta hudodelstva s toli nesramno hladnokrvnostjo, da mora človeka zona obliti. Od smrti gospe Saint-Meranove sem vedel, da nekdo zastruplja v moji hiši; povedal mi je gospod d'Avrigny. Po Barroisovi smrti sem osumil — Bog mi odpusti greh! — neko angelsko bitje. Toda ko je tudi Valentina umrla, sem bil na čistem, a ne samo jaz, tudi drugi. Tako bo zdaj vaše hudodelstvo postalo javno; zato ne govori več z vami vaš mož, temveč sodnik!«

Mlada žena si zakrije obraz z rokami in zajeclja:

»O, gospod, ne verjemite videzu!«

»Tudi strahopetni ste?« vzklikne zaničljivo Villefort. »Da, spomnim se, še zmerom sem videl, da so zastrupljevalci strahopetci. Torej ste tudi vi strahopetni, vi, ki vas ni bilo groza gledati, kako umirajo pred vašimi očmi in od vaših rok dva onemogla starca in mlado nedolžno dekle?«

»Gospod!«

»Strahopetni ste zdaj vi,« povzdigne še strašneje svoj glas Villefort, »vi, ki ste gledali toliko smrtnih bojev in šteli minuto za minuto pri štirih umirajočih ljudeh? Vi, ki ste s tolj čudovito spretnostjo in skrbjo zasnovali svoje peklenske načrte in zmešali smrtonosno pijačo? Vi, ki ste vse tako dobro preračunali, ste se torej v enem le ušteli, v tem namreč, kam vas utegne pripeljati odkritje vašega gnusnega početja? O, saj ni mogoče; gotovo imate kje spravljen še kak strup, še slajšega, še smrtonosnejšega od vseh drugih — da vas bo obvaroval kazni, ki vam gre. Trdno se zanesem, da ga imate!«

Gospa Villefortova zakrili z rokami in pade na kolena.

»O, vem... vem, reči hočete, da priznate,« se zlovešče nasmehne kraljevski prokurator. »Toda vedite: priznanje pred sodniki, priznanje v poslednjem trenutku, ko človek ne more več tajiti — takšno priznanje prav nič ne ublaži kazni, ki mora zadeti krivca.«

»Kazni!« zajeclja Villefortova žena. »Že drugič ste rabili to besedo!«

»Kaj mar mislite, da ji boste ubežali, vi, ki imate štiri življenja na vesti? Ker ste žena tistega, ki terja kazen, mislite, da vam bo prizanešeno? Ha, ha! Zastrupljevalko čaka rabelj, pa naj bo žena kogarkoli — tem bolj, če niste poskrbeli, da bi si spravili nekaj kapljic svojega najboljšega in najzanesljivejšega strupa.«

Mladi ženi se utrga strašen krik iz ust in obraz se ji spači od neznanega strahu.

»O, ne bojte se morišča!« se zlovešče zasmeje kraljevski prokurator. »Ne bom vas onečastil, ker bi s tem onečastil tudi samega sebe. Ne! Če ste me prav razumeli, ste morali čutiti, da ne smete umreti na morišču!«

»Ne, nisem vas razumela; kaj ste hoteli s tem reči?« zajeclja vsa strta Villefortova žena.

Dobra roba se hvali sama, zato Dr. OETKER-ju ni potrebna reklama!

Dogodek v restavraciji

Nadaljevanje s 5. strani

Vprašal je gostilničarja, kaj je gost jedel, in mister Mario mu je odgovoril:

»Samo najboljše, in vse pripravljeno iz svežih stvari!«

»Mogoče boste točneje povedali preiskovalnemu sodniku,« ga je nadrl zdravnik. Mister Mario se je zdrznil. Z obupno kretnjo si je segel v lase, Robertova žena se je pa vsa strta opotekla natakarju v naročje. Dehnila je:

»Ali je še kaj upanja?«

»Kjer je še količkaj življenja, je še zmerom upanje,« jo je zadirčno zavrnil zdravnik. »Neki vražji strup mu leži v želodcu. A ne dalje kakor šele pol ure. Če bi le imel pri roki cev za izpiranje želodca.«

Nenadoma se je obrnil h gostilničarju in mu dejal: »Skočite po taksi!«

»Kam za božjo voljo ga hočete odpeljati?« je vprašala tresoča se dama.

»V bolnišnico Charing-Cross, ta je najbliže,« je rekel zdravnik.

»Prosim vas, pustite me, da grem z vami,« ga je prosila dama. Zdravnik jo je zavrnil.

»Saj je vendar nezmiselno!«

»Žena sem mu in v tej usodni uri se ne ganem od njega.«

Hip nato se je že ustavil taksi pred restavracijo. Dva natakarja sta odnesla omedlelega gospoda v avtomobil.

»Imate telefon?« je vprašal zdravnik mistra Maria.

»Seveda.«

»Pojdite in pokličite bolnišnico, Regentska ulica 64. Recite, da pripeljem jaz, dr. Martins, nekega zastrupljenca. Gre za življenje in smrt. Naj med tem pripravijo cev za izpiranje želodca!«

*

Mister Mario je tekel k telefonu in taksi je zdrvel po ulici. Za drugim ovinkom je šofer ustavil. Zdravnik je bil potrkal na okence.

Vsi trije, Robert, dama in zdravnik so izstopili in se zavihteli na tramvaj.

»Imenitno kosilo je bilo danes!« je dejal mali mož. »Kam pojdemo pa jutri obedovat?« (S-i*)

Naši dopisi

Pismo iz Žerjava

Iz različnih krajev berem pisma, ki jih pišejo bralci »Družinskega tednika«. Samo iz našega romantičnega Žerjava ni glasu. Zato pa dovolite, gospod urednik, da se jaz prva oglasim. Najprvo pa Vas, g. urednik, prosim, da pridete o priliki k nam; prepričali se boste sami, da ne pretiravam.

Ko se z vlakom pripeljete do postaje Prevalje, ste peš v dveh urah v Mežici. Od Mežice do Žerjava je pa eno uro hoda. Naš Žerjav je obdan na eni strani z goro Urško, od druge ga pa obdaja siva Peca. Naš kraj je najbolj znan, ker ima dosti tovarn. Ima tovarno za šibre za naše lovce, dalje ima zbiralnico in topilnico svinca. Gotovo bi Vam, g. urednik, ugajalo v topilnici, kjer teče žareči svinec kakor voda v nalašč za to pripravljena »korita«. V teh »koritih« se strdi, nato ga pa naložijo v skladovnice. Od ondod ga na avtomobilih peljejo do postaje Prevalje, od koder roma po vsem svetu.

Uprava našega rudnika je angleška. Delavci in nameščenci so še kar zadovoljni, ker je generalni ravnatelj, mister Barget zelo dober in usmiljen človek. Kdor je varčen in zmeren, lahko brez skrbi pošteno preživi svojo družino. Seveda je pa tudi dosti revščine pri nas, toda po večini so ji ljudje sami krivi.

Sedaj so ustanovili akcijski odbor pod vodstvom inženjerja g. Pirkmajerja za postavitev spomenika našemu pokojnemu vladarju. Zgradili bodo v ta namen »Dom kralja Aleksandra« za bolehno deco pod vodstvom »Kola jugoslovanskih sester«. Odbor se že zelo agilno giblje.

Sokolsko društvo je priredilo z uspehom že več operet. Preteklo nedeljo so priredili opereto »Študentje smo«, ki je sijajno uspela. Tudi obisk je bil zadovoljiv.

Ravno sedaj je pri nas vse tako veselo in praznično, ker je v soboto sv. birma. Posebno otroci se je vesele. — Kar 600 birmancev bo — dosti, ne? Torej za danes naj bo dovolj, pa še drugič kaj!

Vas, gospod urednik, in vse bralce in bralke najprisrčneje pozdravljam izpod naše sive Pece G.

Kronika tedna

Poročila sta se na Prtovču gdč. Anica Rozmanova iz znane družine v Ncvem mestu in g. Janez Eržen, jurist. — Čestitamo!

Umrli so v Ljubljani: ga. Josipina Rovanova; Štefan Brežnik, višji poštni tehnični kontrolor, star 57 let; ga. Rozalija Schmalzova, vdova po nadsprevodniku. — **V Celju:** Ivan Ravnikar, veletrgovec, star 62 let; Ivan Šulgaj, strojevodja v pokoju; kapucin pater Stanislav Robec; Jože Štern, upokojeni železn. skladiščnik, star 62 let. — **V Laškem:** ga. Josipina Grafenauerjeva, roj. Berhart. — **V Mariboru:** Matija Zver Zalai, šolski upravitelj v pokoju, star 63 let; Anton Simončič; ga. Zinka Wolfova. — **V Novem mestu:** Franc Falkner, vodja ekspoziture okrožnega urada za zavarovanje delavcev. — **V Žužemberku:** Ivan Vehovec, posestnik in župan; gdč. Mara Šušteršičeva, starešina pošte Grosuplje. — Pokojnim večni mir, žalujočim naše sožalje!

Listnica uredništva

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali več dopisov in drugega gradiva odložiti za prihodnjič. Prosimo cenj. naročnike in bralce blagohotnega potrpljenja.

*

Na brezimna pisma in dopisnice uredništvo ne odgovarja. Prosimo zato vse, ki se obračajo na uredništvo »Družinskega tednika«, da sporoče svoje morebitne želje s polnim podpisom ali naj se pa osebno zglase v našem uredništvu.

Obleka dela človeka–TIVAR dela obleke

Prijetno poletje v TIVAR obleki!

Poletna moda je praktična: hlače, lahek poseben suknjič brez podloge elegantne svetle (janker).

Nabavite si tako obleko pri nas.

Niti v najtoplejših dneh Vam ne bo vroče.

Bouret obleka . .	Din	190·-, 200·-
Kaša hlače	„	90·-, 110·-, 140·-,
Janker	„	110·-, 130·-
Tricet-Sacco . . .	„	110·-
Bele Bouret hlače	„	90·-, 100·-, 110·-, 130·-
Otroški janker . .	„	65·-, 75·-
Velvet hlačke . .	„	40·-, 45·-, 50,-
Bouret hlačke . .	„	45·-, 50·-

Vse naše poletne obleke se lahko perejo.

Obiščite nas! Obiščite nas!

TIVAR OBLEKE

Din 1000·- plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih očes, bradavic, trde kože, bul itd.

Blagovolite nemudoma poslati Vaše tako uspešno mazilo proti kurjim očesom Naš stari sosed si je odpravil 10 zastarelih. — Z odličnim spoštovanjem Šolske sestre, Gospodinjska šola, Mladika, Ptuj.

Zahtevajte povsod v Vašem interesu samo »Radio Balzam«. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 lonček za Din 10·— (predplačilo). Na povzetje Din 18·—, dva Din 28·—, tri Din 38·—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10a)

Dlake, cenjene dame!

na licu itd Vas ženirajo, kvarijo Vam lepoto, eleganco in sramežljivost.

»Venera« eliksir Vas reši v par sekundah, brez bolečin, brez opasnosti vseh nepotrebnih dlak.

Naročite še danes lepo dišeči »Venera« eliksir, ne bo Vam žal. Dobi se ali po pošti pošlje: 1 steklenica za Din 10·— (predplačilo), na povzetje 18·—, dve Din 28·—, tri Din 38·—.

RUDOLF COTIČ, LJUBLJANA VII
Janševa 27 (prej Kamniška 10a)

MALI OGLASI

Mali oglasi v »Družinskem tedniku« stanejo po Din 1·— beseda. Posebej se računa davek, in sicer za vsak mali oglas Din 1·50. Kdor želi odgovor ali dostavitev po pošti, naj priloži 3 Din v znamkah. Denar za male oglase je treba poslati vnaprej. lahko tudi v znamkah.

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z **Oro-barvo za lase**, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi, svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30·—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

ŽENSKO KOLO, dobro ohranjeno kupim. Ponudbe na »Družinski tednik« pod šifro »Žensko kolo«.

MAKULATURNI PAPIR na prodaj. Vpraša se v upravi »Družinskega tednika«.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepreči samo znano sredstvo **Voda iz kopriv**. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30·—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

TVRDKA A. & E. SKABERNE, Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet **hranilne knjižice** prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice.

LEPE DEKLIŠKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem **Eau-de-Lahore**. — 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40·—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

OTROŠKI VOZIČKI, posteljice, mizice, ograjice, triciklje itd. solidno izdelano in poceni pri
S. Rebolj & drug,
Ljubljana, Gosposvetska 13, Kolizej.

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici
A. Presker
Sv. Petra cesta 14

POSREDUJEM DENAR na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov **Rudolf Zore, Ljubljana**, Gledališka ulica 12, telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din v znamkah.

MLAD TRGOVEC na deželi, duševni inteligent želi v svrho ženitve dopisovati s trgovsko naobraženim dekletom, prikupljive in ljubke zunanjosti in plemenitega srca. Cenjene ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod: »Plemenit značaj«.

VAŽNO ZA GOSPODINJE IN DEKLETA!

Ravnokar je izšla od S. M. Felicite Kalinšek, v osmem pomnoženem natisu najpopolnejša knjiga

»SLOVENSKA KUHARICA«

z novimi večbarvnimi tabelami in v elegantni vezavi, ki jo dobite za ceno Din 160.—

v knjigarni **ANT. TURK nasl., LJUBLJANA**, Tyrševa (Dunajska) cesta 5.

PRVOVRSTNI PREMOG poceni in hitro dostavlja na dom priznana trgovina s kurivom **Vrhunc Ivanka, Ljubljana, Bohoričeva cesta 25.**

POVERJENIKE SPREJMEMO v vseh krajih Dravske banovine, pa tudi drugod, kjer je večja slovenska kolonija. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Lep postranski zaslužek«.

NEPOTREBNIH DLAČIC na obrazu, rokah, nogah, prsih itd. se z lahkoto, hitro in zanesljivo odkrižate z uporabo **Erbol-praška**. — To sredstvo takoj odstrani dlačice s koreninami vred in stane z navodilom Din 15·—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior, Zagreb, Ilica 34.

Povečanje prihrankov

Vam omogočamo kljub težkim časom.

Ničesar drugega Vam ni treba napraviti, ko da od svoje plače, oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost. Vse drugo Vam izvedemo sami, ako se zglasite pri nas.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar (za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitev, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.). To je novi način štednje, s katerim hočemo tudi nepremožnim pomagati do blagostanja.

Ravno zato se Vam obrestuje ta denar po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi **redno izplačuje.**

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pismeno ali osebno na

Hranilnico Dravske banovine
Ljubljana Celje Maribor

JUGOČESKA
JUGOSLOVENSKO-ČEŠKA tekstilna industrija
KRANJ

IZDELUJE:
barvano in tiskano blago iz bombaža in umetne svile.

Zahtevajte samo izdelke te tovarne!

izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; urejuje in odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek, vsi v Ljubljani.